

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky se
zaměřením na území hl. m. Prahy**

Autor práce: Karel Pola, DiS

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. et. Bc. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Bc. Josefovi Kříhovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

Pola, K. *Trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky se zaměřením na území hl. m Prahy: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2017. 90 s. Vedoucí bakalářské práce Mgr. et. Bc. Josef Kříha.

Klíčová slova: Dechová zkouška, dechový analyzátor, dopravní nehoda, lékařské vyšetření, návyková látka, plynová chromatografie trestný čin, stav vylučující způsobilost.

Bakalářská práce (dále jen „práce“) rámcově vymezuje trestněprávní aspekty zkoumané problematiky se zaměřením na trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky. Úvodní část „práce“ teoretickou formou demonstuje základní úkoly místně a věcně příslušné policejní součásti, tj. Oddělení dopravních nehod Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, které se specializuje na trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky, spáchaného v souvislosti se silniční dopravní nehodou na území hl. m. Prahy. V rámci komparativního vhledu formou historické retrospektivy reflektuje „de lege lata“ stav účinné právní úpravy zkoumané oblasti, včetně rozboru skutkové podstaty trestného činu s rozбором jednotlivých znaků. „Práce“ dále popisuje návykové látky se zaměřením na látky významné v dopravě, jejich účinky na řidiče, na detekci a prokazování přítomnosti těchto látek v lidském organismu. Závěrečná část „práce“ obohacuje její teoretické kontury o užitou kazuistiku, vymezující procesuální postup policejního orgánu při objasňování zájmově poukazovaného trestného činu.

ABSTRACT

POLA, K. *The Crime Threat under the Influence of Addictive Substances with a Focus on the Territory of the City of Prague* : Bachelor thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2017. 90 p. Supervisor : Mgr. et. Bc. Josef Kříha.

Key words: Breath test, breath analyzer, accident, medical examination, addictive substance, gas chromatograph, eliminating eligibility status.

The Bachelor thesis (hereinafter referred to as “Work”) generally defines the criminal aspects of the investigated issue focusing on the offense of a threat under the influence of addictive substances. The introductory section of Work demonstrates the basic tasks locally and factually competent to police components, i.e. department of traffic accidents at the regional police headquarters of the capital city of Prague, which specializes in crime threat under the influence of drugs, committed in the context of road traffic accidents in the territory of the capital city of Prague. In the context of comparative insight, the form of a historical retrospective will be reflected “in de lege lata” status of effective legislation and analysis of the facts of the offence with the analysis of the individual characters. The Work also describes addictive substances from the viewpoint of criminal law and research potential with a focus on substances important in the transport sector, their effects on the driver, on the detection and proof of the presence of these substances in the human body. The final part of Work enriches its theoretical contours with applied case interpretation, setting out the procedure of police authority in the investigation of the criminal act.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Oddělení dopravních nehod	11
3 Trestné činy v dopravě	14
3.1 Přehled trestných činů v dopravě podle trestního zákoníku.....	16
3.2 Přehled trestných činů v dopravě podle původní platné právní úpravy	17
4 Trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky.....	19
4.1 Historie	19
4.2 Skutková podstata trestného činu Ohrožení pod vlivem NL § 274,,trestního zákoníku“	22
4.2.1 Obecně.....	22
4.2.2 Stav vylučující způsobilost	23
4.2.3 Návykové látky	24
4.2.4 Výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, u nichž nastává možnost ohrožení	25
4.2.5 Pomoc a dokonání TČ.....	26
4.2.6 Subjektivní stránka.....	26
4.2.7 Subjekt TČ	27
4.2.8 Způsobení havárie, dopravní nebo jiné nehody nebo jiného ublížení na zdraví	27
4.2.9 Byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody.....	29
4.2.10 Souběh trestného činu	29
5 Návykové látky	31
5.1 Přehled psychotropních látek	31
5.2 Charakteristika látek významných v dopravě	32
5.2.1 Alkohol (ethanol)	32
5.2.2 Opiáty.....	33

5.2.3	Kanabinoidy	34
5.2.4	Halucinogeny	34
5.2.5	Psychomotorická stimulancia	35
5.2.6	Těkavé látky	35
5.2.7	MDMA a taneční drogy	35
5.2.8	Zneužívaná farmaka s psychotropním účinkem.....	36
6	Detekce a zjišťování přítomnosti návykových látek.	37
6.1	Detekce a prokazování přítomnosti alkoholu v organismu	42
6.1.1	Dechové zkoušky	43
6.1.2	Laboratorní vyšetření	45
6.1.3	Zpětný přepočet.....	47
6.1.4	Bilanční přepočet	47
6.1.5	Lékařské vyšetření	48
6.2	Prokazování přítomnosti jiných návykových látek v organismu	48
6.2.1	Orientační vyšetření	49
6.2.2	Toxikologická analýza	50
6.2.3	Odběr biologického materiálu.....	51
6.2.4	Toxikologická analýza drog významných v dopravě.....	51
7	Kazuistika	53
8	Statistika trestného činu	58
	Závěr.....	62
	Seznam použitých zdrojů	64
	Seznam příloh	70
	Seznam obrázků	71
	Seznam zkratk	72
	Přílohy	73

Úvod

Téma trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky byl zvolen z důvodu autorovi devatenáctileté služby v rámci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru služby dopravní policie a téměř patnáctileté služby na Oddělení dopravních nehod Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy (dále jen „ODN“) ve funkci vrchního inspektora. Úkolem tohoto oddělení je šetření silničních dopravních nehod a na úseku trestního řízení prověřování a šetření trestných činů v dopravě spáchaných v souvislosti s dopravní nehodou. Během služby na „ODN“ se autor denně setkává s dopravními nehodami, ve kterých hraje svou roli návyková látka. Byl přítomen několika reorganizací pražské dopravní policie co do organizační struktury tak do systému její práce, stejně jako novely trestních předpisů. Úzce spolupracuje se znalci toxikology. Trestné činy v dopravě a jejich následky bývají velmi často tragické. Přímo nebo nepřímo zasahují do většiny oblastí společenského života. Každý se, za určitých podmínek, může účastnit silničního provozu. Někdy je ale tato účast vyloučena. Jedná se o ovlivnění návykovou látkou. V případech kdy dojde k ohrožení zájmů chráněných zákonem, je zkoumáno, zda účastník silničního provozu byl pod vlivem návykové látky, v jaké míře, o jakou látku se jedná a o jaké množství. Jestli požil o alkohol, užil drogy, léčiva, látky volně přístupné nebo zakázané apod. Denně sdělovací prostředky přinášají zprávy o tragédiích na našich silnicích při silničních dopravních nehodách. V rámci televizních výstupů lze poukázat na soudní jednání s pachateli těchto nehod, resp. trestných činů. V pozadí každého případu však stojí velmi náročná a systematická práce dopravních policistů. Často bývá jejich práce podceňována a nedoceněna. „ODN“ je v současnosti jediné oddělení v rámci Policie České republiky, jehož hlavní náplní je šetření silničních dopravních nehod. „Práce“ je zaměřena na trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky spáchaného v souvislosti se silniční dopravní nehodou na území hl. m. Prahy. Druhá kapitola je věnována „ODN“ jeho struktuře a kvantitativnímu hodnocení jeho práce v rámci trestního řízení. Třetí kapitola je věnována všem trestným činům v dopravě, jak je zakotvena v trestních předpisech. Čtvrtá kapitola se podrobně věnuje trestnému činu ohrožení pod vlivem návykové látky. Podrobně je rozebrána skutková podstata trestného činu a blíže jsou vysvětleny nejdůležitější pojmy a znaky potřebné ke správné trestněprávní kvalifikaci. Pátá kapitola popisuje návykové látky, které jsou zkoumány v silniční dopravě, především u řidičů motorových vozidel. Rozděluje návykové látky do skupin podle účinků na lidský organismus. Konkrétně jsou uvedeny ty účinky, které jsou významné z hlediska bezpečného ovládní

motorového vozidla. Na tuto kapitolu 9 navazuje kapitola šestá, které popisuje různé metody detekce a prokazování přítomnosti návykových látek v organismu řidiče. V práci jsou také rozebrány tři skutečné případy, na jejichž objasňování jsem jako vedoucí policista dohlížel a které autenticky odráží postup „ODN“ na úseku trestního řízení. Součástí práce je také statistické hodnocení daného trestného činu z různých pohledů v rámci ČR a hl. m. Prahy. V přílohách jsou ukázky některých přístrojů a pomůcek používaných „ODN“ při detekci návykových látek a dokumenty ze skutečných případů.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem „práce“ je analyticko-syntetizující metodou v rámci „de lege lata“ postihu vyhodnotit stav účinné právní úpravy a obtížnost její aplikace do praxe včetně využití vlastních teoretických a praktických znalostí při prověřování a šetření uvedeného trestného činu policisty „ODN“. Vedlejší cíl „práce“ je formou komparativní historické reflexe porovnat právní úpravu „de lege lata“ s dřívější právní úpravou, metody detekce a prokazování přítomnosti návykových látek u pachatelů tohoto trestného činu. Při zpracování „práce“ se využije analýza odborné literatury z oblasti trestního práva a soudního lékařství, spisové dokumentace skutečných trestných činů, interních předpisů. Teoretická část je obohacena o část empirickou, která demonstřuje postup policistů „ODN“ při šetření uvedeného trestného činu. Teoretická část je doplněna o přílohovou část tabulek a grafů vyjadřující dynamiku trestného činu, využívající kvantitativní ukazatele informačních systémů PČR, statistik PČR, Ministerstva dopravy a státních zastupitelství.

2 Oddělení dopravních nehod

Prověřování a šetření trestných činů v dopravě spadá do věcné působnosti dopravní policie. Na území hlavního města Prahy se jedná o jednotlivé dopravní inspektoráty v rámci jednotlivých Obvodních ředitelství policie Praha I-V, Oddělení řízení dopravy Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy a „ODN“.

Území hlavního města Prahy je rozděleno na pět obvodních ředitelství policie (viz příloha č. I). U každého obvodního ředitelství je řízen jeden dopravní inspektorát, jehož úkolem je řešení dopravních přestupků a trestných činů v dopravě na svém územním obvodu, pokud při nich nedošlo k dopravní nehodě. Vyšetřování dopravních nehod spadá výhradně do věcné působnosti „ODN“, které má také postavení policejního orgánu v rámci trestního řízení. „ODN“ také velmi úzce spolupracuje Službou kriminální policie a vyšetřování Odborem vyšetřování dopravních nehod Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy (SKP a V OVDN).

„ODN“ je v současné době jediné oddělení v rámci celé Policie České republiky, které se specializuje pouze na vyšetřování dopravních nehod, a to na celém území hlavního města Prahy. Úzká specializace tohoto oddělení, z hlediska věcné příslušnosti, je rozhodně na místě. Vyšetřování silničních dopravních nehod a s nimi spojené prověřování trestných činů v dopravě je proces, který vyžaduje pečlivou a vysoce odbornou práci. To klade vysoké nároky na odborné znalosti a zkušenosti, vysoké pracovní nasazení a některé charakterové vlasti policistů jako např. pečlivost, odpovědnost a schopnost samostatného uvažování. Vzhledem k neustále měnícím se právním normám, stále novým poznatkům z kriminalistických vědních oborů a v neposlední řadě k rychle zdokonalující se technice, musí se policisté neustále vzdělávat, své znalosti prohlubovat a upevňovat.

K 01. 01. 2017 bylo „ODN“ zařazeno celkově 158 policistů. V roce 2016 se na vyšetřování dopravních nehod podílelo 114 policistů (pouze policisté, kteří vyjíždějí na místa dopravních nehod). Z těchto policistů je 10 policistů, kteří se specializují na trestné činy v dopravě. Jejich úkolem je provádět úkony trestního řízení, vést zkrácené přípravné řízení¹ a spolupráce s SKP a V OVDN. Policisté „ODN“ jsou rozděleny do pěti výjezdových skupin a zajišťují nepřetržitý výkon služby oddělení 24 hodin denně

---

¹ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 21. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#cast1>. § 179a-179f.

trestního stíhání⁵. Zkrácené přípravné řízení bylo vedeno ve 157 případech. V případě trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky byly zahájeny úkony trestního řízení ve 159⁶ případech. Z těchto případů bylo 136 ukončeno ve zkráceném přípravném řízení⁷. Proti roku 2015 došlo k mírnému snížení nápadu trestných činů v dopravě. V roce 2015 byly zahájeny úkony trestného řízení v 901 případech, ale došlo k zvýšení počtu zpracování ve zkráceném přípravném řízení o 9 případů.

---

⁵ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 21. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#cast1>.

⁶Údaje získané z informačního systému IS ETR (Evidence trestního řízení).

⁷ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 21. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#cast1>. § 179a-179f.

3 Trestné činy v dopravě

Do kategorie trestných činů v dopravě řadíme trestné činy, které byly spáchány porušením povinností stanovených zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů ve znění pozdějších předpisů(dále jen „**zákon o silniční provozu**“) Někdy je zákon označován jako silniční zákon. Toto označení je však chybné, neboť silniční zákon je zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě ve znění pozdějších předpisů. Ze zákona o silničním provozu je s ohledem na trestné činy v dopravě důležitá hlava I. a hlava II. Hlava I. se nazývá Úvodní ustanovení. V aplikaci ustanovení § 1 „zákona o silničním provozu“ je vymezen předmět celého zákona. Mimo jiné je uvedeno, že silniční zákon upravuje práva a povinnosti účastníků provozu na pozemních komunikacích, pravidla provozu na pozemních komunikacích, úpravu a řízení provozu na pozemních komunikacích. V aplikaci ustanovení § 2 „zákona o silničním provozu“ jsou vymezeny základní pojmy, ze kterých je nutno zmínit především účastníky provozu na pozemních komunikacích, řidiče, vozku, vozidlo, motorové vozidlo, nemotorové vozidlo, chodec. Hlava II. se nazývá „Provoz na pozemních komunikacích“. je upraven v aplikaci ustanovení § 3-79 „zákona o silničním provozu“. Ve starším znění zákona se tato část nazývala také „Pravidla silničního provozu“⁸.

Samostatné skutkové podstaty trestných činů v dopravě jsou uvedeny v zákoně č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní zákoník**“), „Trestní zákoník“ neoznačuje ve zvláštní části skupinu trestních činů jako trestné činy v dopravě, které by řadil pod samostatnou hlavu a tím by tak vymezil objekt těchto trestných činů. Souhrnné označení Trestné činy v dopravě je používáno hlavně orgány činných v trestním řízení. Jedná se o běžné trestné činy, jejichž skutková podstata je uvedená v zvláštní části trestního zákoníku, ale jsou páchany speciálními a konkrétními subjekty trestného činu (řidič motorového vozidla, řidič hromadného dopravního prostředku apod.), dochází k nim za specifických okolností a sice při řízení vozidla, v silničním provozu, na pozemní komunikaci, nebo jako následek porušení povinností stanovených zákonem⁹, případně v souvislosti s dopravní nehodou¹⁰.

---

⁸KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011, s. 5-22.

⁹Zákon č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.

¹⁰KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011, § 47 odst. 1.

Trestná činnost v silniční dopravě se vyznačuje některými charakteristickými rysy. Jejím základním společným znakem je, že prostředkem k jejich spáchání nebo předmětem útoku je motorové vozidlo, nebo pachatelem je účastník silničního provozu, převážně řidič a ke spáchání trestného činu pak dochází v přímé souvislosti se silničním provozem¹¹.

Obecným základem trestného činu v silniční dopravě je silniční dopravní nehoda, na jejímž vzniku se podílí mnoho vnějších okolností, které jsou nezávislé na vůli nebo jednání pachatele. Podíl recidivy je zde poměrně malý. Trestné činnosti se dopouštějí převážně bezúhonní občané, proto u těchto trestných činů převažují podmíněné tresty a z hlediska typové závažnosti jsou řazeny mezi přečiny. Ve většině případů se jedná o zavinění z nedbalosti¹².

Pachateli mohou být nejen řidiči motorových vozidel, ale prakticky každý účastník silničního provozu, tedy i chodci a cyklisté. Pachatelé trestných činů (a zvláště dopravních nehod) jsou tedy z největší části zcela normálními sociálně integrovanými jedinci bez zjevných psychických, fyzických či jiných deviací, nejde tedy o osoby s antisociálním zaměřením, jejich jednání není motivováno ziskovostí, pomstou nebo jinými zavrženímhodnými pohnutkami¹³.

Odhalování pachatelů, resp. prokázání viny pachatelům trestných činů v silniční dopravě, bývá velmi často obtížné. Stejně jako u ostatních trestných činů dochází i u dopravních nehod ze strany jejich viníků k utajování. Jelikož je ale průběh dopravní nehody, její příčina a následek již od prvopočátku zřetelný, je utajování dopravních nehod dosti ztížené. Důvody utajování dopravních nehod jsou, aby se viníci vyhnuli trestní odpovědnosti, případně aby snížili společenskou škodlivost. Jsou dva základní způsoby utajování. První je ujetí řidiče z místa dopravní nehody, nebo opuštění místa dopravní nehody řidičem. Druhý je změna nehodové situace. K útěku z místa dopravní nehody dochází obvykle v případech, kdy je místo dopravní nehody, popřípadě okolí místa dopravní nehody, opuštěno, na místě dopravní nehody se nenachází žádní svědci. Další jednání řidiče je zaměřeno na utajení své účasti na dopravní nehodě, odstraňování závad a poškození na vozidle, odstraňování stop z vozidla a vytváření

---

¹¹VANTUCH, P. *K trestným činům v silniční dopravě*, Socialistická zákonnost, 1988, č. 8, s. 499.

¹²NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. *Metodický návod k postupu státních zástupců ve věcech trestných činů v silniční dopravě*, Brno, 2008, SL 69/2005, s. 1-12.

¹³KUCHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. / Josef Kuchta, Helena Válková a kolektiv. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2005. s. 452-453.

falešného alibi. V případě opuštění místa dopravní nehody řidičem, kdy tento ponechá zúčastněné vozidlo na místě dopravní nehody se nejpravděpodobněji bude jednat o řidiče pod vlivem alkoholu, nebo vozidlo, kterým způsobil dopravní nehodu, odcizil. Pro změnu nehodové situace je typické, že pachatel dopravní nehody v rámci utajování provádí změny na místě dopravní nehody, na změnách na místě dopravní nehody se dohodne s jiným účastníkem dopravní nehody, zinscenuje technickou závadu na vozidle, své ovlivnění alkoholem v době dopravní nehody se snaží zkreslit požitím alkoholu bezprostředně po dopravní nehodě, uvádí smyšlené informace o příčině, vzniku a průběhu dopravní nehody. Na rozdíl od dopravní nehody, jejíž zavinění je téměř vždy nedbalostní, utajování dopravní nehody je vždy jednání úmyslné¹⁴.

Odhalováním těchto trestných činů se primárně zabývá dopravní policie v součinnosti s kriminální policií a státním zastupitelstvím. Konkrétně na území hlavního města Prahy se jedná o jednotlivé dopravní inspektoráty spadající pod Obvodní ředitelství I-IV, Odbor služby dopravní policie a jejich Oddělení řízení dopravy a Oddělení dopravních nehod spadající pod Krajské ředitelství hlavního města Prahy a Služba kriminální policie a vyšetřování Odbor vyšetřování dopravních nehod Krajského ředitelství hlavního města Prahy. Poslední dva útvary se specializují výhradně trestné činy spáchané v souvislosti s dopravní nehodu. Jako dozorující orgán pro trestné činy v dopravě je určeno Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 2.

3.1 Přehled trestných činů v dopravě podle trestního zákoníku¹⁵

„Trestní zákoník“ obsahuje úpravu následujících skutkových podstat trestných činů, které se označují jako trestné činy v dopravě:

- ✓ usmrcení z nedbalosti (§ 143 „trestního zákoníku“),
- ✓ těžké ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 147 „trestního zákoníku“),
- ✓ ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 148 „trestního zákoníku“),
- ✓ neposkytnutí pomoci (§ 150 „trestního zákoníku“),
- ✓ neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku (§ 151 „trestního zákoníku“),

---

¹⁴CHMELÍK, J. a kol. *Dopravní nehody*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. s.19-98.

¹⁵ČESKO. Část 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 29. 1. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast1>.

- ✓ neoprávněné užívání cizí věci (§ 207 „trestního zákoníku“),
- ✓ obecné ohrožení z nedbalosti (§ 273 „trestního zákoníku“),
- ✓ ohrožení pod vlivem návykové látky (§ 274 „trestního zákoníku“),
- ✓ poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení z nedbalosti (§ 277 „trestního zákoníku“),
- ✓ maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (§ 337 odst. 1 písm. a) „trestního zákoníku“),

Trestný čin Pojistný podvod dle ustanovení § 210 „trestního zákoníku“. zde není záměrně uveden, neboť je tento trestný čin řazen mezi majetkové trestné činy, nikoliv mezi standartní trestní činy v dopravě¹⁶.

3.2 Přehled trestných činů v dopravě podle původní platné právní úpravy¹⁷

- ✓ maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (§ 171 odst. 1 písm. c) trestního zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákon“) obecné ohrožení (§ 180 „trestního zákona“),
- ✓ řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění § 180d „trestního zákona“, ve znění novely provedené s účinností od 1. 7. 2006 zákonem č. 411/2005 Sb., předtím tato skutková podstata neexistovala a šlo pouze o přestupek, nejednalo-li se zároveň o trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí),
- ✓ poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení (§ 184 „trestního zákona“),
- ✓ ohrožení pod vlivem návykové látky (§ 201 „trestního zákona“), původní název této skutkové podstaty před novelou č. 175/1990 Sb. zněl „Opilství“, jak byla naopak nově označena skutková podstata upravená v § 201a „trestního zákona“, ovšem až novelou č. 557/1991 Sb. s účinností od 1. 1. 1992,
- ✓ neposkytnutí pomoci (§ 207, § 208 „trestního zákona“),

¹⁶RŮŽIČKA, M., *Právní problematika trestných činů v dopravě*. Instrukčně metodické zaměstnání ŘSDP PP ČR, Solenice 26-28.05 2014. prezentace ppf.

¹⁷ČESKO. Část 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 29. 1. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140>.

- ✓ ublížení na zdraví (§ 223, § 224 „trestního zákona“),
- ✓ neoprávněného užívání cizí věci, bylo-li předmětem útoku motorové vozidlo (§ 249 „trestního zákona“), – až do novely č. 175/1990 Sb. se jednalo o samostatnou skutkovou podstatu trestného činu neoprávněného užívání cizího motorového vozidla (§ 209a „trestního zákona“), která byla zmiňovanou novelou zrušena, ovšem zůstala obecná skutková podstata trestného činu podle uváděného § 249 „trestního zákona“.

Struktura trestných činů v dopravě se během platnosti trestního zákona a trestního zákoníku měnila. Názorně to můžeme pozorovat u dvou trestných činů, a to řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a ohrožení pod vlivem návykové látky. U prvního jmenovaného trestného činu došlo postupem času až úplné dekriminálnízaci jednání. Autor Roman Svatoš uvádí: *„Přehnaná kriminalizace některých jednání vede naopak ke snížení účinnosti trestní represe, neboť OČTR se zabývají touto kvazi kriminalitou a odčerpávají síly, které pak chybí při řešení závažné kriminality (např. do roku 2009 TČ Řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění-v roce 2009 bylo těchto TČ spácháno 17 152, což činí 13,5 % ze všech zjištěných pachatelů celkové trestné činnosti)¹⁸“*. U druhého trestného činu se jedná o různé modifikace názvu trestného činu a řazení v rámci zvláštní části nového trestního zákoníku. Podrobněji se tomuto trestnému činu věnují následující kapitoly této práce.

---

¹⁸SVATOŠ, R. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. s 44.

4 Trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky

Trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 „trestního zákoníku“ je uveden v VII. hlavě „Trestné činy obecně nebezpečné“, dílu 1 „Trestné činy obecně ohrožující“. Z hlediska statistik PČR patří tento trestný čin do obecné kriminality. Trestné činy zařazené do hlavy VII. zvláštní části trestního zákoníku patří vesměs mezi trestné činy ohrožovací. Jsou schopny ohrozit život, zdraví, majetek a další společensky ceněné hodnoty. S některými je spojeno reálné a zcela konkrétní nebezpečí, s jinými je spojeno abstraktní nebo vzdálené nebezpečí tohoto typu. Trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky patří do skupiny trestných činů, se kterými je spojeno určité nebezpečí, aniž by ovšem s jejich spácháním byl přímo spojen faktický vznik konkrétních nebezpečných situací. S tímto trestným činem je spojeno nebezpečí spočívající v samotném výkonu určité činnosti pod vlivem návykové látky. Konkrétně se u trestného činu v dopravě jedná o řízení vozidla, resp. motorového vozidla¹⁹.

Jedná se tedy o trestný čin ohrožovací. To znamená, že k dokonání postačuje pouhé ohrožení chráněného zájmu. Jeho následek spočívá ve vyvolání situace, při níž hrozí reálné nebezpečí a chybí jen jeden nebo několik málo aktů k tomu, aby nastala porucha, k níž vyvolaný stav směřuje. To je situace, kdy řidič řídí motorové vozidlo pod vlivem návykové látky a zatím nedochází k žádnému účinku. Pokud přeroste ohrožení v poruchu, což se však nemusí stát, dochází ke zranění nebo usmrcení osob, nebo ke škodám na majetku. V tomto případě řidič motorového vozidla způsobí dopravní nehodu s následky na zdraví, životech, popř. na majetku²⁰.

4.1 Historie

Dřívější skutková podstata TČ, která byla uvedena § 201 „trestního zákona“ (vyhlášené znění 8.12.1961) zněla:

§ 201 Opilství

„Kdo poté, co požil alkoholického nápoje, vykonává zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu

---

¹⁹DRAŠTÍK, A., a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2015. Komentáře (WoltersKluwer ČR). s 1248-1274.

²⁰ŠÁMAL, P. Hlava VII [Trestné činy obecně nebezpečné (§ 272-292)]. In: ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2768.

na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo nápravným opatřením nebo zákazem činnosti nebo peněžitým trestem²¹“.

Skutková podstata vůbec nezahrnuje jiné návykové látky. Trest nápravné opatření znamenal, že pokud soud uložil tento druh trestu, musel odsouzený vykonávat po dobu dvou měsíců až jednoho roku práci a z jeho odměny za práci náleželo 10 až 25 % státu ve formě srážek. Soud mohl rovněž nařídít, aby odsouzený vykonával jiný druh zaměstnání ve smyslu, aby vykonával méně odpovědnou práci, nebo na jiném pracovišti. Soud mohl také určit přiměřená omezující opatření, aby odsouzený vedl řádný život pracujícího člověka. Do doby výkonu nápravného opatření se nezapočítávala doba, po kterou odsouzený z jakéhokoliv důvodu nepracoval. Pokud odsouzený jakýmkoliv způsobem porušil podmínky výkonu trestu, soud mohl přeměnit trest výkonu nápravného opatření na trest odnětí svobody. Dva dny nevykonaného původního trestu se rovnal jednomu dni nového trestu²².

§ 201 Ohrožení pod vlivem návykové látky

Změna přišla s novelou trestního zákona č. 175/1990 Sb. platné od 1. 7. 1990.

„(1) Kdo, byť i z nedbalosti, vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až na tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) byl-li za čin uvedený v odstavci 1 v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn,

b) byl-li za obdobný čin spáchaný pod vlivem návykové látky v posledních dvou letech postižen,

c) způsobí-li takovým činem havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek,

---

²¹ČESKO. § 201 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 6. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140#p201>.

²²ČESKO. § 44-45 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 13. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140#p44>.

d) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek²³“.

§ 274 Ohrožení pod vlivem návykové látky

Dle platného trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. platnost od 1. 2. 2017

„(1) Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek,

b) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo

c) byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn²⁴“.

Srovnání právní úpravy de lege lata a předešlé právní úpravy.

Původní skutková podstata TČ byla zařazena do hlavy V. pod trestné činy hrubě narušující občanské soužití oproti současné, která je zařazena do hlavy VII. pod trestné činy obecně nebezpečné. Obě skutkové podstaty TČ obsahují základní a kvalifikovanou skutkovou podstatu TČ.

V základní skutkové podstatě trestné činu, tedy v prvním odstavci došlo k vypuštění „*byť i z nedbalosti*“, tedy jedno ze znaků subjektivní stránky TČ. To znamená, že je vyžadováno úmyslné zavinění.

---

²³ČESKO. § 201 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 6. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140#p201>.

²⁴ČESKO. § 274 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 6. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p274>.

V kvalifikované skutkové podstatě TČ, tedy v druhém odstavci zákon dovoluje uložit, sankci peněžitého trestu. Pachatelé mohou být tedy uloženi v krajním případě tresty tři nebo pouze jeden²⁵. To navozuje pocit, že pachatel může být přísněji potrestán. Současně je třeba uvést, že uložení peněžitého trestu bylo možné v souladu s ustanovením § 28 odst. 1) „trestního zákona.

„Zvláštní postavení mají z tohoto hlediska tresty obecně prospěšných prací, peněžitého trestu, trestu zákazu pobytu a trest vyhoštění, neboť je lze uložit samostatně, i když trestní zákon ve zvláštní části takový druh trestu v sankci za trestný čin nestanoví²⁶“.

Osnova se změnila následovně: současné písm. a) nahrazuje původní písm. c), písm. b) nahrazuje původní d), písm. c) nahrazuje původní a) a došlo k úplnému vypuštění původního písm. b) („byl-li za obdobný čin spáchaný pod vlivem návykové látky v posledních dvou letech postižen“). Vypouští se tedy přestupková recidiva. V zásadě se dá říci, že osnova skutkové podstaty nové právní úpravy převzala právní úpravu z té minulé. Výše trestů se rovněž nemění.

4.2 Skutková podstata trestného činu Ohrožení pod vlivem NL § 274 „trestního zákoníku“

4.2.1 Obecně

Objektem trestného činu je vztah či zájem na určitých hodnotách jejíž ohrožení či porušení způsobem a v míře předpokládané trestním zákonem je nezbytné v individuálním a celospolečenském zájmu postihnout a tím jej chránit²⁷.

Předmětem ochrany u trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky je zájem na ochranu života, zdraví a cizího majetku před ohrožením pocházejícím z jednání pod vlivem návykové látky. Jedná se o úmyslný trestný čin, který v základní skutkové podstatě trestá úmyslné vykonávání zaměstnání nebo jiné činnosti, při které by mohl být ohrožen život nebo zdraví lidí anebo způsobena značná škoda na majetku, a to ve stavu vylučujícím způsobilost ke této činnosti. S ohledem na trestné činy v dopravě se jedná především o řízení motorového vozidla. Tato nezpůsobilost musí pocházet

²⁵ČESKO, § 53 odst. 1) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

²⁶PŮRY, F. § 28 [Uložení několika trestů]. In: ŠÁMAL, Pavel, PŮRY, František, RIZMAN, Stanislav. *Trestní zákon*. 6. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004, s. 249.

²⁷KRATOCHVÍL, V. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné: obecná část*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. s. 229.

výlučně z vlivu návykové látky. V kvalifikované skutkové podstatě jsou uvedeny podmínky užití vyšší trestní sazby. Tedy způsobení dopravní nehody, ublížení na zdraví, větší škody na cizím majetku, řídí hromadný dopravní prostředek v rámci svého zaměstnání nebo jde-li o recidivistu. Zde postačí zavinění z nedbalosti²⁸.

4.2.2 Stav vylučující způsobilost

„Jestliže je u řidiče motorového vozidla zjištěno, že v době jízdy měl nejméně jedno promile alkoholu v krvi, pak je v důsledku toho vždy vyloučena jeho způsobilost řídit motorové vozidlo²⁹“.

K naplnění skutkové podstaty trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky je možné i tehdy, je-li v konkrétním případě zjištěno, že i menší množství alkoholu v krvi řidiče blížící se hranici jedné promile vylučovalo jeho způsobilost řídit motorové vozidlo. V takovém případě mohou být důkazem o stavu vylučující způsobilost svědecké výpovědi zasahujících policistů, spolujezdců, lékařů, kteří prováděli klinické vyšetření nebo jiných osob o chování a způsobu jízdy řidiče³⁰.

Podle poznatků lékařské vědy není žádný, tedy ani nadprůměrně disponovaný řidič motorového vozidla, schopen bezpečně řídit motorové vozidlo, dosáhne-li hladina alkoholu v jeho krvi nejméně 1,00 g/kg (1 promile). U jiných návykových látek, než alkoholu je třeba zjišťovat konkrétní stav ovlivnění takovou látkou a porovnat ho s ustáleným posuzováním stavu vylučujícím způsobilost, který byl přivozen alkoholem, zpravidla za pomoci znalce toxikologa a psychiatra³¹.

Pouhé zjištění, že řidič motorového vozidla byl v době řízení pod vlivem jiné návykové látky než alkoholu, samo o sobě nepostačuje pro závěr, že v důsledku toho byl ve stavu vylučujícím způsobilost k výkonu této činnosti ve smyslu § 274 odst. 1 „trestního zákoníku“³².

---

²⁸ŠÁMALOVÁ, M. § 274 [Ohrožení pod vlivem návykové látky]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PŮRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník* (EVK). 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2789.

²⁹Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007.

³⁰Č. 26 Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007.

³¹ŠÁMALOVÁ, M. § 274 [Ohrožení pod vlivem návykové látky]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PŮRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník* (EVK). 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2789.

³²Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 7 Tdo 1291/2015-22.

Nelze-li stanovit druh, množství a míru ovlivnění takovou návykovou látkou v době řízení motorového vozidla jinak, zpravidla se nebude možno obejít bez odborného vyjádření či příbrání znalce toxikologa, přičemž jejich zpracovatelé podle výsledků odběru krve, popř. moči, stanoví druh a množství návykové látky v době řízení motorového vozidla. Na základě poznatků o množství a druhu návykové látky, eventuálně její koncentraci, době, po kterou ji měl pachatel v těle, zjištěných reakcích a jednání pachatele, znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, určí, zda a jak byl pachatel ovlivněn návykovou látkou v době řízení motorového vozidla (srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2010, sp. zn. 8 Tdo 449/2010).

4.2.3 Návykové látky

Na návykové látky lze pohlížet z různých směrů. Tato část se věnuje pohledu trestně právnímu, ve kterém jsou zohledněny poznatky z různých vědních oborů např. toxikologie, soudní lékařství, klinické adiktologie a implementovány do právního řádu ČR. „Trestní zákoník“ upravuje pojem návykové látky v § 130.

„Návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování³³“.

Co je alkohol není v trestním řádu vymezeno. Vychází se „tabákového zákona“. Zde je definováno, co jsou alkoholické nápoje. Těmi jsou především lihoviny, víno a pivo, avšak též další nápoje, pokud obsahují více než 0,5 objemového procenta alkoholu. Alkohol se do těla může dostat i jiným způsobem, než je vypitím alkoholického nápoje. Důležité je, zda v užití látce obsahující alkohol, tento byl v takovém množství, že působil na psychiku osoby, která ho požila, nebo na její ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování³⁴.

Návykovými látky se ve smyslu ustanovení § 130 uvedeného zákona myslí všechny látky, které mají uvedené specifické účinky na člověka a daným způsobem dokáží ovlivnit chování člověka. Tímto definuje návykové látky nejširěji. Dále jsou to návykové a psychotropní látky a další látky je obsahující a prekurzory drog. Zde

---

³³ČESKO. § 130 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 29. 1. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p130>.

³⁴DRAŠTÍK, Antonín. a kol. Trestní zákoník: komentář. Praha: WoltersKluwer, 2015. Komentáře (WoltersKluwer ČR). s 501.

vychází ze zákona o návykových látkách³⁵, který dále odkazuje na konkrétní seznam látek uvedený v nařízení vlády o návykových látkách³⁶. Velmi důležité je, že návykovou látkou může být pouze hmotný substrát v pevné, tekuté nebo plynné formě³⁷.

Za ostatní návykové látky ve smyslu ustanovení § 130 uvedeného zákona se považují látky běžně užívané v domácnosti, v průmyslu, nebo ve zdravotnictví za podmínky, že stanoveným způsobem mohou ovlivnit chování člověka. Mezi takové látky patří například ředidlo, léky, čisticí prostředky, francovka apod. Návykovou látkou ve smyslu ustanovení § 130 uvedeného zákona však nejsou pro společnost přijatelné látky, jako jsou například tabák, čokoláda, káva nebo energetické nápoje. Zde rovněž může dojít k závislosti, ale nedochází k ovlivnění chování člověka takovým způsobem a v takové míře, jak je vyžadováno trestním zákonem³⁸.

4.2.4 Výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, u nichž nastává možnost ohrožení

Ohrožení znamená, že porucha, k níž by mohlo dojít, ještě nenastala, ale s ohledem na zjištěné okolnosti její vznik lze předpokládat. Zaměstnáním nebo jinou činností se rozumí takové zaměstnání nebo činnosti, jejichž výkon vyžaduje od člověka vyšší míru odpovědnosti, soustředění, vnímání, pohotové reakce, přičemž sebemenší oslabení těchto schopností má za následek ohrožení chráněných zájmů určitého rozsahu a intenzity (ohrožení života nebo zdraví lidí, tj. více osob, nebo možnost vzniku značné škody na majetku). Za typickou činnost v tomto smyslu se považuje řízení motorového vozidla. Aby však došlo k dokonání trestného činu, musí být řízení vozidla minimálně započata. Možnost ohrožení chráněných zájmů je dána povahou vozidla, které svou hmotností a motorickou silou může způsobit závažné destrukční účinky. Závažnost následků dopravních nehod v silničním provozu naplňuje požadavek intenzity ohrožení³⁹.

---

³⁵ČESKO Zákon č.197/1998 Sb. zákon o návykových látkách a o změně některých zákonů.

³⁶ČESKO Nařízení vlády č. 463/2013 Sb. Nařízení vlády o seznamech návykových látek.

³⁷DRÁŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: WoltersKluwer, 2015. Komentáře (WoltersKluwer ČR). s 502.

³⁸NOVOTNÝ F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1.4. 2010: komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. s 240.

³⁹(ŠÁMALOVÁ, M. § 274 [Ohrožení pod vlivem návykové látky]. In: ŠÁMAL, Pavel, GRÍVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2789).

Ohrožení naznačené intenzity naproti tomu obecně nevyplývá z jízdy podnapilého cyklisty, neboť zde chybí motorická síla, jízdní kolo je malé hmotnosti a osahuje menší kinetické energie. K ohrožení může za určitých okolností dojít, toto však nevyplývá z povahy činnosti, tedy jízdy na něm, ani povahy vozidla. Dojde-li zaviněním podnapilého cyklisty ke vzniku poruchy vykazující znaky některého trestného činu (§ 147, 148), je třeba skutek posoudit podle povahy následku jen jako poruchový trestný čin, tedy nikoli v souběhu s trestným činem podle § 274⁴⁰.

4.2.5 Pomoc a dokonání TČ

Pomocí ve smyslu § 24 odst. 1 písm. c) „trestního zákoníku“⁴¹ může být například roztlačování motocyklu, jehož řidič je pod vlivem alkoholu, jestliže spolujezdec nejen akceptoval nabídku opilého řidiče, aby s ním jel, ale také sám určil trasu jízdy (psychická pomoc), prodání alkoholického nápoje osobě, o níž se ví, že bude řídit motorové vozidlo, předání řízení vozidla osobě, o níž se ví, že požila alkoholický nápoj. K dokonání trestného činu dochází při započetí výkonu povolání nebo činnosti, tedy kdy pachatel již požadovanou činnost nebo povolání vykonával. Řidič motorového vozidla musí minimálně započít jízdu. Pouhé nastartování vozidla, ovšem v úmyslu další jízdy, nemůže být považováno za dokonání TČ, nýbrž kvalifikováno jako okus TČ. srov. R 20/1967), srov. R 12/1985, s. 141.

4.2.6 Subjektivní stránka

Subjektivní stránka charakterizuje trestný čin ve smyslu zásady trestní odpovědnosti za vinu z hlediska vnitřního. Týká se tedy psychiky pachatele. Znaky charakterizující subjektivní stránku TČ se diferencují na znaky obligatorní a fakultativní. Obligatorní neboli povinný znamená, že musí být vždy naplněn a v průběhu trestného řízení dokazován. Fakultativní čili nepovinný nemusí být vždy součástí skutkové podstaty TČ. Pod však je, musí být rovněž naplněn a prokázán⁴².

Trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky dle ustanovení § 274 „trestního zákoníku“ vyžaduje úmyslné zavinění, přičemž není rozhodné, zda pachatel trestného činu věděl, že bude vykonávat určité zaměstnání nebo činnost již v době, kdy požíval

---

⁴⁰Zpráva Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15. 12. 1965, sp. zn. Pls 7/65.

⁴¹§ 24 odst. 1 písm. c) „trestního zákoníku“. „Účastníkem na dokonání trestného činu nebo jeho pokusu je, kdo úmyslně c) umožnil nebo usnadnil jinému spáchání trestného činu, zejména opatřením prostředků, odstraněním překážek, vylákáním poškozeného na místo činu, hlídáním při činu, radou, utvrzováním v předsevzetí nebo slibem přispět po trestném činu („pomocník“).

⁴²KRATOCHVÍL, V. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné : obecná část*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. marg. 370.

alkohol nebo návykovou látku. Důležité je, že tuto činnost nebo zaměstnání vykonával ve stavu vylučující způsobilost a byl s tím srozuměn. Jedná se o úmysl eventuální⁴³.

4.2.7 Subjekt TČ

„Subjektem trestného činu se rozumí se fyzická osoba, která svým jednáním naplnila všechny znaky jeho skutkové podstaty, ve všech jeho zákonných normách⁴⁴“.

Takto je definován obecný subjekt TČ. Vedle obecného subjektu TČ „trestní zákoník“ rozlišuje subjekt speciální a subjekt konkrétní. U subjektu speciálního se vyžaduje zvláštní způsobilost či postavení. U subjektu konkrétního se pak vyžaduje zvláštní vlastnost⁴⁵.

Jak vyplývá ze skutkové podstaty trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky dle ustanovení § 274 odst. 1, 2 písm. a) a b) „trestního zákoníku“ subjektem, tedy pachatelem TČ může být kterákoliv trestně odpovědná fyzická osoba. V případě odst. 2 písm. c) bude pachatelem pouze osoba, která se dopustí zákonné recidivy. Tedy pouze osoba, která má tuto speciální vlastnost. Jedná se o subjekt konkrétní.

4.2.8 Způsobení havárie, dopravní nebo jiné nehody nebo jiného ublížení na zdraví

Zde je uveden výčet následků jejichž způsobení dovoluje užít vyšší trestní sazby. Pachatel se dopouští jednání uvedeného v odstavci 1 a tímto způsobuje následek nebo následky v odstavci 2. Pokud hovoříme o trestných činech v dopravě, jedná se převážně o způsobení dopravní nehody. Je tedy nutné prokázat, že se v daném případě jedná o dopravní nehodu, že jí způsobila, resp. zavinila osoba, o které máme za to, že se dopustila jednání v odstavci 1.

Pokud se jedná o dopravní nehodu, vychází se výlučně ze zákona o silničním provozu⁴⁶, který vymezuje, co je dopravní nehoda a za jakých podmínek k ní dochází.

---

⁴³(ŠÁMALOVÁ, M. § 274 [Ohrožení pod vlivem návykové látky]. In: ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 2789.

⁴⁴KRATOCHVÍL, V. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné* : obecná část. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. marg. 306.

⁴⁵KRATOCHVÍL, V. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné* : obecná část. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. marg. 325-326.

⁴⁶§ 47 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.

Dle uvedeného ustanovení se tedy musí jednat o havárii (účast pouze jednoho vozidla bez následné srážky s jiným vozidlem, nebo nárazu do jiné překážky) nebo srážku (s jiným vozidlem, pevnou překážkou apod.). Musí k ní dojít na pozemní komunikaci, nebo byla na pozemní komunikaci alespoň započata i když k následkům dojde již mimo komunikaci. Např. vozidlo vlivem nepřiměřené rychlosti řidiče vozidla vyjíždí z pravotočivé zatáčky mimo pozemní komunikaci a až teprve zde naráží do stromu, domu apod. Při určování, zda se událost stala v provozu na pozemní komunikaci, se vychází ze zákona č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích, který stanoví, co je pozemní komunikace. Při tom musí vzniknout následek na životě, zdraví nebo majetku, a to v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu. Z tohoto pohledu se nebude jednat o dopravní nehodu, když řidič vozidla zastaví vozidlo, aby zkontroloval uložení nákladu a při vystupování si zlomí na kluzké komunikaci nohu, pokud cestující vystupuje z prostředku hromadné přepravy osob a na schůdkách zakopne, upadne na komunikaci a zraní se na hlavě, stejně tak dojde-li k pádu cestujícího za jízdy a k jeho zranění, které nebylo ovlivněno jiným účastníkem silničního provozu. O dopravní nehodu také nepůjde, když dojde k pádu stromu na zaparkované vozidlo, pokud dojde k převrácení traktoru v lese, nebo na poli. O dopravní nehodu ovšem půjde, pokud zraníme sami sebe, nebo poškodíme vlastní majetek⁴⁷.

Velmi důležité je rovněž ta okolnost, že dopravní nehoda je vždy výsledkem nedbalostního jednání. Ve většině případů se jedná o nedbalost vědomou. Ovšem nedbalost nevědomou nelze kategoricky vylučovat. Základní příčinou dopravní nehody je porušení konkrétních podmínek stanovených zákonem o silničním provozu. Dopravní nehoda je dále definována jako nezamýšlená a nepředvídaná událost. Dochází k ní náhle, neočekávaně, ale její vznik lze, vzhledem k jednání účastníků silničního provozu, očekávat a předvídat⁴⁸.

V případě úmyslného způsobení dopravní nehody by se dle způsobení následku mohlo jednat o jiný trestný čin např. Vražda dle § 140 „trestního zákoníku“, pojistný podvod dle § 210 „trestního zákoníku“, Těžké ublížení na zdraví dle § 145 „trestního zákoníku“, Ublížení na zdraví dle 146 „trestního zákoníku“ Poškození cizí věci dle § 228 „trestního zákoníku“.

---

⁴⁷KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011, s. 284-287.

⁴⁸CHMELÍK, J. a kol. *Dopravní nehody*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. s. 181-183.

4.2.9 Byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody

Jedná se o případy, kdy byl pachatel za obdobný trestný čin pravomocně odsouzen. Není nutné, aby došlo k výkonu trestu, byť i jen z části. V případě propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, není rozhodné, zadli trest vykonal celý nebo jen z části např. (při podmíněném propuštění, při udělení amnestie nebo milosti prezidentem republiky a při upuštění od výkonu trestu odnětí svobody). Jestliže k němu došlo v období posledních dvou letech před spácháním nového trestného činu⁴⁹.

4.2.10 Souběh trestného činu

O jednočinný souběh se jedná, pokud se pachatel jedním jednáním dopustí několika skutků. Jednočinný souběh je možný u těchto trestných činů:

- ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 „trestního zákoníku“ s trestným činem těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 „trestního zákoníku“⁵⁰
- ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 „trestního zákoníku“ s trestným činem usmrcení z nedbalosti § 143 odst. 1, 2 „trestního zákoníku“⁵¹
- ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, 2 písm. c) „trestního zákoníku“ s trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. písm. a) „trestního zákoníku“⁵²

Jednočinný souběh je vyloučen:

---

⁴⁹(ŠÁMALOVÁ, M. § 274 [Ohrožení pod vlivem návykové látky]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník* (EVK). 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012.

⁵⁰(ŠÁMALOVÁ, M. § 274 [Ohrožení pod vlivem návykové látky]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník* (EVK). 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012.

⁵¹NOVOTNÝ F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1.4.2010 : komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. s 544.

⁵²NOVOTNÝ F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1.4.2010 : komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. s. 545.

- trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 „trestního zákoníku“ s trestným činem ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 148 „trestního zákoníku“⁵³
- trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 „trestního zákoníku“ s trestným činem obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 „trestního zákoníku“⁵⁴

---

⁵³(ŠÁMALOVÁ, M. § 274 [Ohrožení pod vlivem návykové látky]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012.

⁵⁴(ŠÁMALOVÁ, M. § 274 [Ohrožení pod vlivem návykové látky]. In: ŠÁMAL, Pavel, GŘIVNA, Tomáš, HERCZEG, Jiří, KRATOCHVÍL, Vladimír, PÚRY, František, RIZMAN, Stanislav, ŠÁMALOVÁ, Milada, VÁLKOVÁ, Helena, VANDUCHOVÁ, Marie. *Trestní zákoník (EVK)*. 2.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012.

5 Návykové látky

V kapitole 3 jsou popisovány návykové látky z trestné právního hlediska s ohledem na předmětný trestný čin. Tato kapitola je věnována návykovým látkám z neméně důležitého pohledu a sice odborníků lékařů – psychiatrů, soudních znalců z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, nebo toxikologie. Poznatky z jejich práce jsou hlavním zdrojem všeobecného poznání o těchto látkách. Získáváme tak informace o účincích těchto látek na lidský organismus, které mohou být příznivé i nepříznivé. Pod vlivem návykových látek zejména při jejich zneužití dochází k změně chování člověka. Tato změna je tak zásadní, hlavně z kriminologického hlediska, že postupem času došlo ke kriminalizaci tohoto chování a k nutnosti ochrany společnosti před tímto chováním. Svatoš uvádí: „*Kriminalizace znamená prohlášení daného společensky škodlivého jednání za trestné*⁵⁵“. Kapitola se dále zaměřuje na účinky návykových látek na řidiče motorového vozidla.

5.1 Přehled psychotropních látek⁵⁶

Omamné a psychotropní látky (OPL) můžeme dělit podle různých hledisek a do různých kategorií a skupin. OPL zde budou rozděleny do základních skupin a popsány vlastnosti jednotlivých látek nebo skupin látek. Souhrnným označením pro OPL je „Droga“. Jsou to látky, které mají psychotropní efekt, to znamená, že jsou schopny ovlivnit psychiku člověka. Někteří vědci používají i označení „psychoaktivní“. Dále jsou to látky, které mají tzv. „*potenciál závislosti*“, tedy jejich nadměrné užívání vyvolá u člověka závislost, jehož následkem dochází k nekontrolovatelnému užívání těchto látek. OPL se dělí dle účinku na psychiku člověka a dle míry rizika.

dle účinku:

- tlumivé látky (benzodiazepiny, barbituráty, alkohol, opiáty, těkavé látky)
- psychomotorická stimulancia (pervitin, kokain)
- halucinogeny (kanabinoidy, LSD, psylocibin)

dle míry rizika: měkké a tvrdé

---

⁵⁵SVATOŠ, R. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010 s. 44

⁵⁶KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: GradaPublishing, 2015. Psyché (Grada) s. 49-50.

5.2 Charakteristika látek významných v dopravě

Přestože je velmi mnoho látek, které po proniknutí do lidského organismu mohou ovlivnit chování člověka, z hlediska silničního provozu nás zajímají hlavně psychotropní látky a jejich negativní vliv na účastníky silničního provozu zejména řidiče motorových vozidel. Negativní vliv spočívá především v tom, že řidič přestává být schopen bezpečně řídit motorové vozidlo. Po požití dochází k poruchám psychosenzomotorických funkcí. Mozek správně nekontroluje pohyb těla, čímž dochází k poruchám rovnováhy, nesprávnému vyhodnocení směru a rozsahu pohybu, opoždění reakcí na podnět, ke ztrátě orientace v čase a prostoru. Po psychické stránce dochází k přílišné sebejistotě, přeceňování sil, depresím, rezistence na bolest, ztrátě strachu a jeho limitujícího faktoru. Jedinec se stává nebezpečný sám sobě a pro své okolí.

Chování psychotropních látek v lidském organismu záleží na mnoha faktorech. Rychlost nástupu a intenzita účinku závisí na mnoha faktorech, které se vzájemně ovlivňují. Záleží na druhu látky a její formě, na vlastnostech organismu a cestě vstupu látky do organismu. Látky mají různé vlastnosti a záleží na množství a formě užití látky. Látky mohou být formě prášku, roztoku nebo aerosolu. Nejčastější cestou vstupu látek do organismu je cesta perorální tedy ústy. Tak mohou do organismu vstupovat prakticky všechny uvažované psychotropní látky tedy alkohol, léčiva i drogy. Další cesty mohou být respirační, tedy inhalací, nosní nebo ústní sliznicí, ale také per rectum (konečníkem) ve formě čípku nebo roztoku. Vlastnosti organismu, které mají vliv na rychlost nástupu a intenzitu účinku látek jsou zejména hmotnost, pohlaví, rychlost a účinnost trávení, návyk a nemoc. Účinky psychotropních látek jsou obecně tím intenzivnější, čím je vyšší jejich koncentrace v cílovém orgánu, tedy v mozku. Tuto koncentraci nelze za obvyklých podmínek měřit přímo. Nejvhodnější tkání, ve které lze měřit koncentraci těchto látek, je krev, resp. krevní sérum⁵⁷.

5.2.1 Alkohol (ethanol)

Je bezbarvá kapalina lehčí než voda a vodou neomezeně mísitelná. Vzniká kvašením cukrů. Je obsažena v alkoholických nápojích pivo, víno a lihoviny. Za alkoholický nápoj se též považuje jiný nápoj, pokud obsahuje více než 0,5 objemového procenta alkoholu. Pivo 10° obsahuje 4 objemová % alkoholu a pivo ležák 12° obsahuje nejčastěji 5 objemových % alkoholu. Lze koupit ale i piva 15-18°. U nealkoholického piva obsah nesmí přesáhnout hranici 0,5 % a nízkoalkoholická piva, se obsah alkoholu

---

⁵⁷HIRT, M. a kolektiv. *Dopravní nehody v soudním lékařství a soudním inženýrstvím*. Praha GradaPublishing, 2012 s. 91-92.

musí pohybovat v rozmezí 0,6-1,2 obj. %. Jedná se tedy o koncentrace natolik nízké, že je absolutně vyloučeno, aby se někdo přivedl do stavu opojení pitím nealkoholického piva, u piva nízkoalkoholického je to krajně nepravděpodobné. Běžně konzumované víno (stolní i archivní) obsahuje nejčastěji 11 obj. % alkoholu. Přestože je známo nepřeborné množství lihovin o nejrůznějších koncentracích, lze říci, že nejběžněji se koncentrace u tohoto tzv. „tvrdého“ alkoholu pohybuje kolem 40 obj. %. V přepočtu na množství požitého alkoholu je proto zcela lhostejno, zda člověk jedno půllitrové pivo, 2dl běžného vína, nebo 0,5 dl 40% lihoviny⁵⁸.

Alkohol v lidském těle

Snadno proniká do tkání, většina (80%) je odbourána v játrech. Vstřebávání alkoholu začíná již v ústech. Množství alkoholu, vstřebané ústní sliznicí však zůstává pod úrovní eliminace a k průkaznému zvýšení hladiny alkoholu krvi nedoje, i když člověk podrží silně koncentrovaný nápoj v ústech po delší dobu. Ze žaludku se vstřebává asi 20 % vypitého alkoholu. Alkohol se také v nepatrném množství vstřebává sliznicí, kůží a plícemi. Tato fáze se nazývá vstřebávací (resorpční). Alkohol se vylučuje z organismu z 90 až 95 % oxidací v procesu látkové přeměny. Oxidace alkoholu probíhá asi z 60-90 % v játrech. Tato fáze se nazývá vylučovací (eliminační)⁵⁹.

Intoxikace má 4 stádia lehká opilost do 1,5 ‰ čili 1,5 g/kg, opilost středního stupně od 1,6 ‰), těžká opilost více než 2 ‰), Těžká intoxikace se ztrátou vědomí, hrozící zástavou dechu a oběhu – asfyktické stadium alkoholémie nad 3 ‰. Somatické příznaky poruchy rovnováhy, svalové napětí, nevolnost, zvracení, zpomalení reakčního času. Poruchy chování agresivita, ztráta sebekritičnosti⁶⁰.

5.2.2 Opiáty

Tlumivé látky s výrazným euforickým efektem. Vyrábí se ze šťávy nezralých makovic – opia. Nejznámější přírodní produkty jsou morfin a kodein a syntetické a polosyntetické heroin, metadon, buprenorfin v ČR braun. Převažuje aplikace intravenózní. Typická je také aplikace intranazální, inhalace po zahřátí. Účinky

---

⁵⁸HIRT, M. a kolektiv. *Dopravní nehody v soudním lékařství a soudním inženýrstvím*. Praha GradaPublishing, 2012 s. 92-93.

⁵⁹HERKOMMEROVÁ, V. *Alkohol a drogy u řidičů z pohledu toxikologa*. prezentace ppf.

⁶⁰KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: GradaPublishing, 2015. Psyché (Grada) s. 52.

intoxikace jsou zklidnění nálady, příjemná euforie, utlumení tělesných pocitů, silné analgetické účinky⁶¹.

5.2.3 Kanabinoidy

Přírodní drogy vyráběné z konopí patří mezi látky s halucinogenním účinkem. Domovem konopí jsou Himaláje, rozšířené je v Indii, ale rostlina roste i v mírném pasu. Nejúčinnější látkou jsou kanabinoidy, neaktivnější psychotropní látkou je delta-9-trans – tetrahydrocannabinol (THC). Aplikace bývá většinou kouřením. Hlavními účinky jsou zklidnění, euforie, veselost, zostření smyslů. Změna vnímání času, poruchy krátkodobé paměti, stavy zmatenosti. Zhoršení jemné motoriky. Zhoršení úsudku, pozornosti, prodloužení reakčního času v době intoxikace přetrvávají 24–48 hodin po jejím odeznění. Psychotické prožitky, halucinace. Zástupci hašiš, hašišový olej, marihuana⁶².

5.2.4 Halucinogeny

Skupina přírodních a syntetických látek, které vyvolávají změny vnímání od pouhého zostření až po halucinace. Halucinace jsou doprovázeny změnami kognice a nálady. Přírodní látky této skupiny mají dlouhou historii sakrálního užívání. Přírodní látky jsou psilocybin (v houbách lysohlávky), meskalin (v kaktusu peyotlu), atropin a skopolamin (durman, blín), ibogain (v keři Tabernantheiboga), myristicin (v muškátovém ořechu nebo petrželi), kyselina ibotenová (v muchomůrce červené a tygrované) i bufotenin (jed ropuch rodu Bufo). Stavů dominují změny vnímání – v menších dávkách zostření vnímání, ve vyšších vizuální a sluchové iluze, synestezie (vidění hudby, slyšení barev), při zavřených očích se objevují barevné vzory. Dochází k deformaci vnímání času a prostoru, často se zachováním náhledu – pseudohalucinace. Myšlení je iracionální, tok myšlenek je obvykle urychlen, intoxikovaný asociuje bez logických souvislostí. Subjekt dochází k mylným, neopodstatněně významným závěrům. Stav je provázen euforií⁶³.

---

⁶¹KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: GradaPublishing. 2015. Psyché (Grada) s. 55-61.

⁶²KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: GradaPublishing. 2015. Psyché (Grada) s. 64-67.

⁶³KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: GradaPublishing. 2015. Psyché (Grada) s. 67-70.

5.2.5 Psychomotorická stimulancia

Psychostimulancia způsobují celkové povzbuzení organismu, zvyšují duševní i tělesný výkon. Vzestup výkonnosti je při opakovaném užití v krátkém odstupu spojen obvykle se zhoršením kvality. Vyšší dávky užití jednorázově nebo kumulativně mohou mít halucinogenní efekt. Hlavními zneužívanými látkami této skupiny jsou budivé aminy (nejznámější jsou metamfetamin, amfetamin, MDMA), kokain. Do skupiny patří i některé léky, například metylfenidat, dexfenfluramin. Indikace látek této skupiny jako farmak je omezena na poruchy pozornosti dětí a dospělých (ADHD) a narkolepsii. Perspektivní indikace je v substituční léčbě závislostí na psychostimulancích, v této souvislosti je zkoumán metylfenidat, d-amfetamin, atomoxetin. Aplikace těchto látek je intravenózně, intranazálně, méně často inhalací, kokain ve formě cukru se kouří. Hlavními zástupci jsou pervitin, kokain, mefedron⁶⁴.

5.2.6 Těkavé látky

Chemické látky, alifatické, cyklické, aromatické uhlovodíky. Společnou vlastností je, že rozpouštějí tuky a lipoidní látky, mají narkotický účinek. Mezi typické zástupce patří toluen, trichloretylen, aceton, éter, chloroform, dále složky některých lepidel, ředidel, rozpouštědel. Jsou používány jako doplňková droga, pokud není dostatek drogy primární. Intoxikace se podobá opilosti. Počíná excitací, následuje krátká euforická fáze s poruchami vnímání–živé, barevné zrakové a sluchové halucinace, stav přechází postupně ve spánek. Po odeznění účinku nastupuje kocovina⁶⁵.

5.2.7 MDMA a taneční drogy

Skupina syntetických látek užívaných převážně na tanečních akcích, festivalech technoparty apod. Způsob užití je hlavně ústy jako tablety nebo tzv. psaníčka. Hlavním zástupce je MDMA známá jako extáze. V první fázi se objevuje neklid a mírná zmatenost, které ve druhé fázi obvykle ustoupí, objevuje se klid a pohoda, mizí stres, nálada se projasňuje. Při užití ve skupině či v páru nastupují pocity empatie, lásky, zvyšuje se komunikativnost a potřeba dotýkat se druhého. Pocit vcítění je uživateli vysoce ceněn. Pro efekt MDMA je charakteristická určitá plochost a mírnost intoxikace,

---

⁶⁴KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: GradaPublishing. 2015. Psyché (Grada) s. 67-74.

⁶⁵KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: GradaPublishing. 2015. Psyché (Grada) s. 74-76.

halucinace jsou méně pravděpodobné, dostaví se jen mírně zostřené vnímání a celková psychická a fyzická stimulace. Dalším zástupce je PZA – Parametoxymfetamin⁶⁶.

5.2.8 Zneužívaná farmaka s psychotropním účinkem

Každý lék má účinek na lidský organizmus. Tyto mohou významně ovlivnit chování řidiče ať už pozitivně nebo negativně. Léky se třídí podle použití a účinku. Pro dopravu jsou významné především ty, které mohou po požití výrazně ovlivnit činnost centrální nervové soustavy, vyvolat útlum, hyperaktivitu, poruchy vnímání, dezorientaci, přehnanou sebedůvěru, agresi apod. Vždy je nutné číst pozorně pokyny k užívání, kde jsou uvedeny účinky daného léku. Patří sem skupiny léků např. Benzodiazepiny, Hypnotika nebenzodiazepinového typu, Analgetika – antipyretika, Analgetika – anodyna, Antipsychotika, neuroleptika, Antidepresíva, Antiepileptika⁶⁷.

---

⁶⁶KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: GradaPublishing, 2015. Psyché (Grada) s. 76-79.

⁶⁷HIRT, M. a kolektiv. *Dopravní nehody v soudním lékařství a soudním inženýrstvím* Praha GradaPublishing, 2012 s. 108-111.

6 Detekce a zjišťování přítomnosti návykových látek.

Právní systém ČR vyžaduje, aby byla prokázána přítomnost zakázané látky v lidské organismu, aby byla identifikována a zjištěno její množství. Existuje více metod, jak prokázat OPL v lidském organismu. Metody se liší použitím biologického materiálu, mírou průkaznosti, dobou použití nebo podle subjektu, který detekci provádí. V praxi rozlišujeme zkoušky orientační, odborné, specifické, nespecifické, kvalitativní, kvantitativní apod. Při vyšetřování trestných činů v dopravě používáme hlavně ke stanovení druhu a množství látky v organismu krevní sérum, popřípadě moč. Odběr biologického materiálu je vždy spojen se zásahem do práv a svobod občana a občan má povinnost toto porušení strpět. *„Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. Meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou základních práv a svobod (dále jen "Listina") upraveny pouze zákonem“⁶⁸.*

Oprávnění a povinnosti jsou dále zakotveny v dalších právních normách. Obecnou právní normou je „tabákový zákon“, který v § 16 zakazuje určitým osobám pozívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky. Činností se v tomto případě rozumí i řízení motorového vozidla.

„Osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek, nesmí pozívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním“⁶⁹.

Stanovuje povinnost podrobit se úkonům za účelem zjištění, zdali nabyla porušena povinnost zdržet se požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky.

„Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu je povinna se podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnosti podle odstavce 1 pod vlivem alkoholu, a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím alkoholického nápoje. Spočívá-li orientační vyšetření zjišťující obsah alkoholu v dechové zkoušce provedené analyzátořem alkoholu v dechu, splňující podmínky stanovené zvláštním

⁶⁸Česko. Zákon č. 2 ze dne 16. prosince 1992 Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, článek 4 odst. 1, 2.

⁶⁹ČESKO. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 16 odst. 1).

právním předpisem, odborné lékařské vyšetření se neprovede. V případě, že osoba tento způsob orientačního vyšetření odmítne, provede se odborné lékařské vyšetření⁷⁰“.

„Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah jiné návykové látky, než alkoholu je povinna se podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnosti podle odstavce 1 pod vlivem jiné návykové látky, a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s užitím jiné návykové látky⁷¹“.

Orientačnímu vyšetření se tedy musí podrobit osoba, o které se subjekt oprávněný provádět vyšetření domnívá, že je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Oprávněnému subjektu je k tomu dán demonstrativní výčet možností, jakým způsobem orientační vyšetření provádět a poměrně přesně stanoveno, kdy se provede odborné lékařské vyšetření. V praxi to znamená, že, pokud oprávněný subjekt k orientačnímu vyšetření použije necertifikované zařízení, musí vždy následovat odborné lékařské vyšetření bez ohledu na to, jestli povinná osoba s tímto způsobem provedení, nebo s jeho výsledky souhlasí. Odborné lékařské vyšetření musí být také provedeno vždy, když povinná osoba orientační vyšetření zcela odmítne. Pokud oprávněný subjekt použije certifikovaný analyzátor dechu a povinná osoba souhlasí se takto provedeným způsobem a výsledky, odborné lékařské vyšetření se neprovede. Pokud oprávněný subjekt použije certifikovaný analyzátor dechu a povinná osoba s tímto způsobem nebo jeho výsledky nesouhlasí, musí být vždy provedeno odborné lékařské vyšetření. Pokud jde o jiné návykové látky než alkohol, kdy je spolehlivost výsledků zaručena certifikovaným přístrojem, musí být provedeno vždy provedeno odborné lékařské vyšetření, které prokáže druh látky v organismu, její množství a míru ovlivnění⁷².

Určuje, které subjekty jsou oprávněni provádět vyšetření a povinnost poučování.

---

⁷⁰ČESKO. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 16 odst. 2).

⁷¹ČESKO. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 16 odst. 3).

⁷²MINISTERSTVO VNITRA. Komentář k vybraným ustanovením zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů[online]. © 2017 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 20. 02. 2017]. Dostupné www.mvcr.cz/.../komentar-k-vybranym-ustanovenim-tabakoveho-zakona-pdf.aspx.

„Vyzvat osobu podle odstavců 1 až 3 ke splnění povinnosti podrobit se vyšetření podle odstavce 2 a 3 je oprávněn příslušník Policie České republiky, příslušník Vojenské policie, příslušník Vězeňské služby České republiky, zaměstnavatel, její ošetřující lékař, strážník obecní policie nebo osoby pověřené kontrolou osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život nebo zdraví svoje anebo dalších osob nebo poškodit majetek⁷³“.

„Orientační vyšetření provádí útvar Policie České republiky, útvar Vojenské policie, Vězeňská služba České republiky, osoba pověřená kontrolou osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život anebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek, zaměstnavatel, ošetřující lékař nebo obecní policie. Odborné lékařské vyšetření provádí poskytovatel zdravotních služeb k tomu odborně a provozně způsobilý. Odmítne-li osoba podle odstavců 1 až 3 vyšetření podle odstavců 2 a 3, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky⁷⁴“.

Povinnost poučit osobu pro útvary policie dále zakotvena v z. č. 273/2008 o Polici ČR.

„Policista je povinen před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejich právech a povinnostech. Pokud poučení brání povaha a okolnosti úkonu, poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí⁷⁵“.

Speciální právní normou, která se týká silničního provozu a řidičů vozidel je „zákon o silničním provozu“, který v řidičům zakazuje požívat vše, co obsahuje alkohol nebo užívat jiné návykové látky během jízdy.

„Řidič nesmí požit alkoholický nápoj ani jinou látku obsahující alkohol (dále jen „alkoholický nápoj“) nebo užít jinou návykovou látku během jízdy⁷⁶“.

Zakazuje řídit v době jejich ovlivnění včetně určení, kdy je řidič ovlivněn.

---

⁷³ČESKO. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 16 odst. 4).

⁷⁴ČESKO. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 16 odst. 5).

⁷⁵ČESKO. Zákon. č. 273/2008 o Polici ČR. § 13.

⁷⁶ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů § odst. 1 písm. a).

„Řidič nesmí řídit vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy by mohl být ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky; v případě jiných návykových látek uvedených v prováděcím právním předpise se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou, pokud její množství v krevním vzorku řidiče dosáhne alespoň limitní hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem⁷⁷“.

Tabulka udává látky a limitní hodnoty, při kterých se řidič považuje za ovlivněného nikoliv však ve stavu vylučujícím způsobilost.

Stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot⁷⁸

„(1) Stanovují se tyto jiné návykové látky a jejich limitní hodnoty, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou“:

Mezinárodní nechráněný název návykové látky v českém jazyce	Limitní hodnota návykové látky v krevním vzorku (ng/ml)
Delta-9-tetrahydrokanabinol (9-THC)	2
Methamfetamin	25
Amfetamin	25
3,4-Methylenedioxyamfetamin (MDMA)	25
3,4-Methylenedioxyamfetamin (MDA)	25
Benzoylkgonin	25
Kokain	25
Morfin	10

„(2) Krevní vzorek se získává oddělením krevního séra z odebrané krve řidiče“.

Určuje povinnost podrobit se vyšetření.

„Řidič je povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem⁷⁹“.

„Podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního

⁷⁷ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů § 5 odst. 2 písm. b).

⁷⁸Česko Nařízení vlády č. 41/2014 Sb. ze dne 26. února 2014 o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou § 1.

⁷⁹ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů § 5 odst. 1 písm. f).

předpisu⁷ ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem (dále jen „jiná návyková látka“)⁸⁰.

Oprávnění PČR

„vzvat řidiče a učitele autoškoly k vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem,

vzvat řidiče a učitele autoškoly k vyšetření podle zvláštního právního předpisu⁷ ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou⁸¹“.

Zákon č. 141/1961 Sb. trestní řád

„Je-li k důkazu třeba provést zkoušku krve nebo jiný obdobný úkon, je osoba, o kterou jde, povinna strpět, aby jí lékař nebo odborný zdravotnický pracovník odebral krev nebo u ní provedl jiný potřebný úkon, není-li spojen s nebezpečím pro její zdraví. Odběr biologického materiálu, který není spojen se zásahem do tělesné integrity osoby, již se takový úkon týká, může provést i tato osoba nebo s jejím souhlasem orgán činný v trestním řízení. Na požádání orgánu činného v trestním řízení může tento odběr i bez souhlasu podezřelého nebo obviněného provést lékař nebo odborný zdravotnický pracovník⁸²“.

nebo

„Vyžadovat za podmínek uvedených v § 114 provedení zkoušky krve nebo jiného podobného úkonu, včetně odběru potřebného biologického materiálu⁸³“.

Výčet právních norem není konečný. Byly vybrány ty, které jsou nevíce uplatňovány při styku řidiče s policisty „ODN“.

Oprávněné subjekty se v praxi setkávají se situacemi, kdy povinné osoby snaží různými způsoby vyhnout vyšetření na zjištění zakázané látky, nebo určení míry jejich ovlivnění. Řidiči motorových vozidel odmítají odběr krevního vzorku a domáhají se odběru vzorku moči (konečný výsledek bývá pro ně příznivější). Policisté pak

---

⁸⁰ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů § 5 odst. 2 písm. g).

⁸¹ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů § 124 odst. 10 písm. f), g).

⁸²ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. trestní řád § 114 odst. 2.

⁸³ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. trestní řád § 158 odst. 3 písm. e).

z neznalosti toto řidiči umožní. Možnost volby není ze zákona řidiči dána. O tom, jaký biologický materiál⁸⁴ bude odebrán, rozhoduje policista a odborný lékař. Odmítnutí určeného vzorku, nedává policistům povinnost akceptovat alternativu ze strany řidiče a toto lze označit jako odmítnutí podrobení se odbornému vyšetření. Podrobněji rozsudek Krajského soudu v Plzni čj. 17 A 2/2012-43.

Další snaha vyhnout se vyšetření je, že řidiči uvádí, že se nemohou vyšetření podrobit ze zdravotních důvodů. Posoudit, zda odborné lékařské vyšetření je spojeno s nebezpečím pro zdraví řidiče, může pouze odborný lékař, nikoliv policista. Řidič tak svůj subjektivní názor ohledně zmíněného nebezpečí má sdělit lékaři či odbornému zdravotnickému pracovníkovi – srov. rozhodnutí NSS sp. zn. 5 As 72/2006.

„Za odmítnutí podrobit se vyšetření však nelze považovat pouze výslovný projev vůle, ale např. i podmiňování podrobení se vyšetření různými nesplnitelnými podmínkami, (např. odvoz spolujezdce, neodkladné vyřizování firemních záležitostí, požadavek na zabezpečení vozidla či na zajištění odvozu osoby zpět k vozidlu po provedení lékařského vyšetření apod.⁸⁵“.

6.1 Detekce a prokazování přítomnosti alkoholu v organismu

Tato kapitola upřednostňuje vědecko-technický popis jednotlivých metod prokazování před trestně-právním a pohled toxikologů. Popisovány budou přístroje, které používalo nebo používá „ODN“. Přítomnost alkoholu v organismu se zjišťuje orientačním vyšetřením a odborným lékařským vyšetřením. Orientační vyšetření se provádí pomocí dechového analyzátoru. Odborné lékařské vyšetření je cílené klinické vyšetření, skládající se z lékařské prohlídky, odběru biologického materiálu a jeho dalším rozborem, který určí přesné množství alkoholu v odebraném vzorku. Koncentrace alkoholu v krvi se, dle soustavy SI, uvádějí v g/kg, tedy v gramech etanolu na kilogram krve. Stále se však používá vžitý termín promile (‰), jehož číselná hodnota je s hodnotou g/kg zcela identická, neboť jede o jednotku hmotnostního zlomku etanolu v krvi. Můžeme se však setkat i s jinými jednotkami jako například g/100 ml.

---

⁸⁴ČESKO. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 2 písm. q).

⁸⁵(VETEŠNÍK, P. § 16 [Vyšetření přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky]. In: VETEŠNÍK, Pavel, JEMELKA, Luboš. *Ochrana před škodlivými vlivy tabáku, alkoholu a návykových látek*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2011, s. 60.

6.1.1 Dechové zkoušky

Dechové analyzátoři lze rozdělit do dvou skupin. V první jsou dechové analyzátoři, které splňují stanovené technické podmínky⁸⁶ a na ty ostatní.

Alkotest: Je založen na principu redukce dichromanu draselného, kterým byla naplněna skleněná trubička. Přes ní se nafukoval tzv. „balónek“ a průchodem vzduchu obsahujícího etanolové páry měnily krystaly dichromanu barvu do zelena. Tato metoda se dnes používá jen výjimečně. Alkotest není schopný vyčíslit ani přibližnou hladinu alkoholu v dechu, není schopný ani orientačně přepočítat hladinu alkoholu v dechu na hladinu alkoholu v krvi, zjištěný výsledek nelze uchovat a s odstupem času se mění. Na jednom konci trubičky je vyznačena hladina. Podle toho, do jaké výšky vystouplo zelené zbarvení, vzhledem k vyznačené hladině, byla určena pouze teoretická hladina alkoholu v dechu. Pokud však je třeba pouze potvrdit nebo vyloučit přítomnost alkoholu v dechu, je tato metoda stále dostačující.

Na „ODN“ byl používán Altest – detekční trubičky (obrázek 1). Na skleněné trubičce je vyznačena hladina, která odpovídá hladině alkoholu v dechu 0,8 g/kg. Špička trubičky se na obou koncích ulomí, k čemuž slouží kovové otvory po stranách plastové krabičky. Na jeden konec, ke kterému směřuje šipka, se nasadí igelitový sáček, který slouží k odměření vydechovaného vzduchu. Na druhý konec se nasadí náustek. Do trubičky se vydechuje vzduch z plic a tím se nafukuje igelitový sáček. Tímto je zaručené dostatečné množství vydechovaného vzduchu. Do trubičky se musí vydechovat ve směru šipky a igelitový sáček musí být zcela naplněn vydechovaným vzduchem, a to na jeden výdech. Po průchodu vydechovaného vzduchu přes chemickou náplň dojde, v případě přítomnosti etanolových par, k chemické reakci a dojde téměř okamžitě ke zbarvení chemického obsahu do zelena. Jako vedlejší produkt vzniká teplo. V případě, že vydechovaný vzduch neobsahuje etanolové páry, ke zbarvení nedojde. Po takto provedeném orientačním vyšetření s pozitivním výsledkem musí vždy být provedeno odborné lékařské vyšetření.

---

⁸⁶Česko. Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č.345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, ve znění vyhlášky č.65/2006 Sb.

Obrázek 1 alkotest Altest⁸⁷

Dechové analyzátory: „ODN“ používá přístroje firmy DrägerAlkotest®7410^{Plus}com(viz příloha II) nebo novější Alkotest®7510(viz příloha III) a splňují stanovené podmínky⁸⁸. Kontrolovaná osoba přes náustek silně vydechuje do přístroje, a to po celou dobu, kdy slyší zvukový signál. Tím je zaručeno, že k analýze bude použita poslední porce vydechaného vzduchu pocházející až z dolních úseků plic. Pro rychlé a předběžné vyšetření, především k vyloučení použití alkoholu, je možné použít pouze proud vydechaného vzduchu směřovaného na přístroj, jako by se zhasínala svíčka. To je výhodné proto, že se nepoužívá a tím neznehodnocuje náustek a kontrolovaná osoba se nemůže vymlouvat na případné potíže. Přístroj provede analýzu vydechaného vzduchu, zjistí koncentraci alkoholu ve vzduchu, výsledek automaticky přepočítá na koncentraci alkoholu v krvi a tuto hodnotu ukáže na displeji a eventuálně vytiskne. Výsledek dvou po sobě provedených zkoušek se nesmí lišit o více jak deset procent, jinak se musí provést vyšetření krevního vzorku. Maximální počet zkoušek je 3. pozitivní výsledek dechové zkoušky je při hodnotě větší nebo rovná hodnotě 0,25 g/kg^{89,90}.

Dechové analyzátory nerozlišují, zda se etanolové páry do analyzovaného vzduchu dostaly v plicích de facto tedy z krve, nebo až při průchodu dutinou ústní. Nicméně alkohol v dutině ústní přetrvává poměrně krátkou dobu. Po uplynutí max. 20

⁸⁷Zdroj: <http://compex.zdravi-cz.eu/alkohol-test.php>.

⁸⁸ČESKO. Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č.345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, ve znění vyhlášky č.65/2006 Sb.

⁸⁹HIRT, M. a kolektiv. *Dopravní nehody v soudním lékařství a soudním inženýrstvím* Praha GradaPublishing, 2012 s. 93-94.

⁹⁰ŠTEFAN, J., HLADÍK, J. *Soudní lékařství a jeho moderní trendy*. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2012. s. 212.

minut je vyloučeno, aby se etanolové páry do vydechovaného vzduchu dostali jinak než přestupem z krve do alveolů, tedy do vzduchu v plicích⁹¹.

Při používání přístrojů se musí policista striktně držet návodu výrobce. Přístroj musí pravidelně kalibrován. Ve správním řízení musí být vždy doloženo, že orientační měření bylo provedeno přístrojem s platnou kalibrací. Policisté „ODN“ ke stanovení desetiprocentního rozdílu mezi jednotlivým měření využívají jako pomůcku tabulku s vypočítanými horními a dolními hranicemi. Tato slouží k rychlému stanovení nutnosti provést odborné lékařské vyšetření či nikoliv (viz příloha IV).

6.1.2 Laboratorní vyšetření

Koncentraci alkoholu (i pouhou jeho přítomnost v těle) je možné zjistit spolehlivě pouze laboratorním vyšetřením krve. Existují zkoušky specifické a zkoušky nespecifické. Specifická zkouška je v podstatě pouze jediná, a tou je plynová chromatografie. Zkoušek nespecifických je několik. Nejznámější jsou klasická zkouška Widmarkova, zkouška enzymatická a zkouška osmometrická. Používají se jako zkoušky ověřovací, tj. jako druhé vyšetření k vyšetření plynovou chromatografií⁹².

Krev je třeba k vyšetření koncentrace alkoholu odebírat v co nejkratší době po deliktu. Vzorek musí odebírat lékař, nebo alespoň na odběr krve dohlížet, popřípadě vyškolený zdravotník. Odběr se provádí z loketní žíly v množství asi 8 ml a žadatel, zpravidla Police ČR, musí být přítomen odběru. Lékař nesmí k desinfekci kůže před odběrem krve nikdy použít roztok obsahující alkohol, neboť v takovém případě může být zpochybňována důkazní hodnota zjištěné přítomnosti alkoholu v krvi. Zkumavka (10ml) musí být naplněna krví až do úrovně dolního okraje zátky, zátky se bezpečně uzavře. Vzorek je třeba uchovávat až do vyšetření při teplotě 0-4 °C. Vyšetření se provádí zásadně v laboratořích, které mají platné oprávnění od Ministerstva zdravotnictví ČR. Zajištěný biologický materiál se převezde do toxikologické laboratoře ústavu (oddělení) soudního lékařství. Uvedené laboratorní vyšetření se zásadně nesmí provádět v laboratořích klinické biochemie, neboť nemají statut forenzního pracoviště. Odběr krve doprovází lékařské vyšetření včetně zjištění hmotnosti a výšky vyšetřované osoby. Tyto údaje se zaznamenají do Protokolu o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem. Naprosto nezbytné je uvést hodinu a minutu odběru krve. Jestliže

---

⁹¹ZELENÝ, I. a kol. Ovlivnění hodnoty hladiny alkoholu měřené analyzátozem Alcotest 7410 fy Dräger sprayem Stopangin. *Soud. Lék.*, 2000, 45, Sv. 4, s. 54-59.

⁹²SPOLEČNOST SOUDNÍHO LÉKAŘSTVÍ A TOXIKOLOGIE ČSL. Pokyny pro stanovení etanolu. *Soud. Lék.* 1998, Sv. 43.

vyšetřovaná osoba uvede, že požíla alkoholický nápoj až po deliktu (nejčastěji po dopravní nehodě) nebo jednorázově vypila velké množství alkoholu na konci déletrvajících pití alkoholických nápojů, je vhodné provést opakovaný odběr krve (první před vlastním lékařským vyšetřením, druhý a třetí vždy po 30 minutách), pokud ale neuplynula od skončení pití doba delší než 90 minut. Skutečnost, že šlo o opakovaný odběr, je nutné zřetelně do tiskopisu vyznačit (vždy uvést přesný čas všech odběrů) a zkumavky s krví řádně označit⁹³.

Metoda plynové chromatografie: Je založena na principu rozdělení jednotlivých těkavých látek z krve. Její předností je kvalitativně specifické a kvantitativně přesné stanovení koncentrace alkoholu. Při stanovení plynovou chromatografií dochází k jednoznačnému rozlišení etanolu od jiných těkavých látek ve zkoumaném vzorku, jako je metanol, sekundární propanol, aceton, acetaldehyd, toluen a dalších látek⁹⁴.

Dosažené výsledky se uvádějí v hodnotě g/kg. Pokud se dosažené výsledky oběma metodami od sebe liší o více než 0,2 g/kg do hodnoty 3,0 g/kg a o 0,3 g/kg při hodnotách vyšších než 3,0 g/kg a nejde o krev mrtvolnou nebo hnilobně změněnou, je nutno vyšetření opakovat, a to tak, že vyšetření plynovou chromatografií se znovu provede 2x a vyšetření ověřovací metodou rovněž 2 x z téhož vzorku.

„Alkohol je v krvi pozitivní, jestliže se při vyšetření plynovou chromatografií zjistí hodnota nejméně 0,21 g/kg. Hodnota do 0,20 g/kg se bera jako neprůkazná. Hladina 0,80 g/kg a více je již hodnotou, při které není řidič schopen řídit bezpečně vozidlo. Výsledek stanovení koncentrace je alkoholu se udává vždy jeden, a to průměrná hodnota ze dvou stanovení plynové chromatografie⁹⁵“.

Widmarkova metoda: Pro etanol je nespecifická, ve výsledku jsou zahrnuty koncentrace všech těkavých redukujících látek, tedy i jiných než etanol, např. metanol, aceton, éter, benzín, aj. Výsledek získaný Widmarkovou zkouškou tudíž není

---

⁹³ČESKÁ LÉKAŘSKÁ SPOLEČNOST JANA EVANGELISTY PURKYNĚ. Doporučené postupy pro praktické lékaře, Projekt MZ ČR zpracovaný ČLS JEP za podpory grantu IGA MZ ČR 5390-3.

⁹⁴HERKOMMEROVÁ, V. *Alkohol a drogy u řidičů z pohledu toxikologa*. prezentace ppf.

⁹⁵ŠTEFAN, J., HLADÍK, J. *Soudní lékařství a jeho moderní trendy*. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2012. s. 212.

koncentrací etanolu, ale koncentrací sumy všech těkavých redukcujících látek, přítomných ve vzorku⁹⁶.

Moč: Stanovení alkoholu v moči má svoje velké příznivce, ale může být přínosem jen za určitých okolností. Nejvíce se výsledek, po přepočtu, blíží koncentraci v krvi v případě, že osobě je odebrána moč shromážděna v močovém měchýři až po úplném vymočení. Avšak ani to není spolehlivé, neboť po vymočení může v měchýři zůstat značné reziduum (zbytek). Navíc čekání na další vymočení může být časově náročné. Pokud je moč vyšetřována bez předchozího vymočení, může v ní být alkohol i tehdy, když v době odběru moče alkohol v krvi již není. Proto se někdy používá přepočet, který udává minimální odpovídající koncentraci etanolu v krvi v době odběru moče⁹⁷

6.1.3 Zpětný přepočet⁹⁸

Výsledek laboratorního vyšetření prezentuje hladinu alkoholu v krvi v době odběru krve. Ke zjištění hladiny etanolu v době dopravní nehody, či jiného skutku, je třeba provést zpětný přepočet. Při zpětném přepočtu je nutno zachovat tyto podmínky:

1. zajistit spolehlivě, tedy laboratorní metodou plynové chromatografie, zjištěnou hladinu alkoholu v krvi
2. v krvi byla naměřena koncentrace etanolu nejméně 0,21 g/kg
3. je přesně známý čas odběru
4. v čase, ke kterému je výpočet prováděn, již bylo skončeno vstřebávání etanolu (koncentráty na lačno 30 min, lehká náplň žaludku do 60 min, vydatná náplň do 90 min, nadměrná náplň 120 min od ukončení pití, pivo časové údaje posunout o 30 min)
5. zpětný propočet je možný do 15-ti hodin, nad 15 hodin výjimečně s upozorněním na značnou nepřesnost

6.1.4 Bilanční přepočet⁹⁹

V případě, že vyšetřované osobě nelze z jakéhokoli důvodu odebrat krev, a tudíž přesnou hladinu alkoholu v krvi nelze zjistit laboratorními metodami, je možné provést výpočet koncentrace etanolu na základě jeho požití, tzv. bilančním výpočtem. Bilanční

---

⁹⁶HERKOMMEROVÁ, V. *Alkohol a drogy u řidičů z pohledu toxikologa*. prezentace ppf.

⁹⁷HIRT, M. a kolektiv. *Dopravní nehody v soudním lékařství a soudním inženýrstvím* s. 94.

⁹⁸HERKOMMEROVÁ, V. *Alkohol a drogy u řidičů z pohledu toxikologa*. prezentace ppf.

⁹⁹HERKOMMEROVÁ, V. *Alkohol a drogy u řidičů z pohledu toxikologa*. prezentace ppf.

propočít stanovuje možnou hladinu alkoholu jen přibližně. Tento výpočet je možný pouze při znalosti následujících údajů:

- 1) čas začátku a konce pití
- 2) druh a objem vypitých alkoholických nápojů
- 3) tělesná hmotnost a výška obviněného
- 4) druh, množství a čas požití potravy
- 5) přesný čas deliktu
- 6) bilanční propočít lze použít ve fázi vylučování alkoholu, pokud je však zapotřebí zjistit koncentraci etanolu v kritické době, která se nachází ještě ve fázi vstřebávání alkoholu, je nutno tuto skutečnost ve výpočtu zohlednit

6.1.5 Lékařské vyšetření

Postup při vlastním vyšetření vyplývá z jednotlivých rubrik uvedených v tiskopisu Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem (viz č. X). Lékař se zabývá rubrikami uvedenými v části B (Vyplní lékař provádějící vyšetření). Většinou se nejprve provádí odběr krve a po něm následuje klinické vyšetření. V běžné praxi není z předtištěných úkonů zpravidla prováděno vyšetření „postrotačního nystagmu“, neboť vyžaduje jednak aktivní spolupráci vyšetřované osoby s lékařem a jednak je spojeno s rizikem zranění při pádu a z toho vyplývajícími případnými právními důsledky pro lékaře. Jedním z nejspolehlivějších neurologických vyšetření na ovlivnění alkoholem jsou Rombergovy zkoušky. Romberg I – základní stoj, Romberg II – při zavřených očích, Romberg III – zavřené oči a zúžená základna, tj. paty, špičky těsně u sebe. Pozitivita Rombergových zkoušek se projevuje kolísáním a poruchou svalové koordinace, která se stupňuje při absenci zrakových vjemů. Vzhledem ke skutečnosti, že existují poranění a nemoci, které mohou vzbuzovat dojem, že je osoba ovlivněna alkoholem, musí lékař důsledně vyplnit příslušné rubriky. Stejným způsobem musí přistupovat i k rubrikám („Požití léků před vyšetřením“, „Název léků, množství, doba požití“)¹⁰⁰.

6.2 Prokazování přítomnosti jiných návykových látek v organismu

Osud drogy v organismu, jeho distribuce, farmakokinetika a metabolismus podléhá složitějším a komplikovanějším zákonitostem, než je tomu u alkoholu. Vztah mezi krevní hladinou a účinkem ilegální drogy je komplikovaný. Při posuzování

---

¹⁰⁰Metodický pokyn pro postup při laboratorním stanovení alkoholu (etylalkoholu) v krvi. Věstník MZ ČR č. 7/2006.

ovlivnění řidiče drogou nelze postupovat analogicky jako při ovlivnění alkoholem. Ve většině případů se zneužívá směs o více účinných a různorodých látek (alkohol pouze jedna látka), u směsí dochází k zesilování či zeslabování účinku. Drogy se zneužívají v neznámé sekvenci dávek. Zneužívají se v kombinaci s alkoholem nebo jinými léčivy. Drogy se metabolizují na řadu aktivních i neaktivních metabolitů. Seriózní časový přepočít krevních hladin drog, tak jako je to možné u alkoholu, není možný, protože neexistuje jednoduchý lineární farmakokinetický vztah a může být mnoho **neznámých** faktorů vlivu v konkrétním posuzovaném případě. Výsledný klinický stav nelze u jednice předvídat a zobecňovat. Je závislý na druhu látky (kombinace látek), na dávce, na čistotě drogy, odolnosti organismu (věk, přidružené nemoci, duševní poruchy, tolerance, stav výživy, imunita a apod.), na klinické fázi abúzu (akutní intoxikace, syndrom závislosti, odvykací stav apod.). Posuzování vztahu subjektu k droze (posouzení aktuálního stavu ovlivnění) je specializačně oprávněn především psychiatr. Soudní/forenzní toxikolog má nezastupitelnou úlohu v poskytnutí objektivního a jednoznačného důkazu přítomnosti konkrétní NL v organismu řidiče¹⁰¹.

Pro zjišťování přítomnosti návykových látek v těle se využívají zkoušky orientační, které je možné provádět přímo v terénu, dále zkoušky prováděné v laboratořích na automatizovaných imunoanalyzátoch (spolehlivější, ale také pouze orientační) a specifická vyšetření.

6.2.1 Orientační vyšetření

Orientační zkoušky jsou prováděny „ODN“ pomocí speciálních setů ze slin, popř. z potu. Mají poměrně vysokou vypovídající hodnotu, při jejich pozitivitě se přítomnost návykové látky v organismu laboratorně potvrdí asi v 90 procentech. Výjimkou jsou kanabinoidy, které se laboratorně potvrdí v 70 procentech. Příčinou je pozitivita orientačních testů při přítomnosti kyseliny tetrahydrokannabinolové, která je však biologicky neaktivní.

„ODN“ používá testy na drogy DrugWipe od německé firmy SECURETEC DETEKTION. **DrugWipe** 5A, nebo S tzv. pětkový (obrázek 2). Detekuje přítomnost kanabinoidy (Hašiš), Opiáty (Heroin), Kokain, Amphetamin, Methamphetamin (Extáze/Speed). Písmeno A znamená, že lze detekovat z potu, z povrchů (stůl, klávesnice...), písmeno S znamená, že lze detekovat pouze ze slin. Testy jsou používané

---

¹⁰¹HERKOMMEROVÁ, V *Alkohol a drogy u řidičů z pohledu toxikologa, prezentace ppf.*

v rámci programu Evropské unie ROSITA. Drogové testy se používají k detekci omamných a psychotropních látek v organismu. Některý test slouží k detekci jedné látky, jiný zase detekuje látek několik. Způsob použití je u všech testů podobný, výrobce totiž využívá zkušeností od policistů a testy stále zdokonaluje. Návod na použití testu (viz. příloha V).

Obrázek 2drogový test DrugWipe 5 S¹⁰²

6.2.2 Toxikologická analýza¹⁰³

Základním principem toxikologie, a to zejména forenzní, je princip potvrzování výsledků získaných navzájem nezávisle. Pro zjišťování neznámé látky je postupováno systematickou toxikologickou analýzou, která představuje tyto kroky.

Screening neboli záchyt: používání imunochemické metody skupinového záchytu s orientačním výsledkem (Drugwipe). Screening moči je rychlý test, výsledek je znám ihned. Nestanoví se jím množství OPL, slouží pouze jako důkaz o přítomnosti OPL v organismu a jako potvrzení správnosti slinného orientačního testu např. Drugwipe (viz příloha VI).

Průkaz: neboli identifikace chemického individua využívá především metody chromatografické.

Kvantifikace neboli stanovení: představuje zjištění množství látky v krvi či jiných materiálech. Stanovení konkrétní skupiny OPL imunoanalizátorem. Z odebraného vzorku moči nebo krve se laboratorním testem určí konkrétní množství látek, které patří do jedné ze skupin OPL (amfetaminy, kanabinoidy, opiáty, kokain a benzodiazepiny. Údaje jsou v nanogramech na mililitr moči/krevního séra (viz příloha č. VII). Z kvantitativního množství OPL nalezeného v moči **nelze** pro účely trestního řízení interpretovat míru ovlivnění, neboť v moči může přetrvávat vysoká koncentrace OPL, a to až tři dny po aplikaci, kdy z krevního séra, je již droga odbourána a na organismus již nepůsobí.

¹⁰²Zdroj: <http://www.drogovetesty.cz/obrazky/635acz.jpg>.

¹⁰³HERKOMMEROVÁ, V. *Alkohol a drogy u řidičů z pohledu toxikologa*. prezentace ppf.

Interpretace: je závěrečné vyhodnocení nálezů toxikologa. Znalec toxikolog provede stanovení specifických hladin OPL v krevním séru, to je kvantitativně určí konkrétní chemickou sloučeninu (nebo několik) z drogy, která je tzv. psychoaktivní, to je takové, která má vliv na chování a vnímání člověka. Na základě zjištěného množství psychoaktivních látek OPL, lze usuzovat na míru ovlivnění. Ze vzorku moči tento rozbor provádět nejde. U skupiny amfetaminů a u kokainu není třeba tento rozbor provádět. Amfetaminy samy o sobě jsou psychoaktivní látky a na míru ovlivnění proto lze usuzovat již z laboratorního výsledku z krevního vzorku. Obdobně je tomu i u kokainu.

6.2.3 Odběr biologického materiálu

Pro laboratorní detekci **zneužívání drog** a medikamentů je nejvhodnějším biologickým materiálem moč, a to v dostatečném množství minimálně 50 ml. Je snadno dostupná, neinvazivním způsobem a močí jsou vylučovány prakticky všechny metabolity léčiv a drog. Metabolity jsou v moči přítomny ve vyšší koncentraci a mohou být detekovány po delší dobu než v krvi. Koncentrace drog v moči není v přímé korelaci s psychickou či fyzickou kondicí člověka. Na základě pouhých těchto hodnot koncentrací nelze proto posuzovat míru ovlivnění člověka při určitém chování. Daleko přímější vztah ke stavu vědomí a vnímání mají koncentrační hodnoty v krvi. Ve forenzních případech, kdy je nutné posoudit míru ovlivnění psychiky či stavu vědomí během spáchaného trestného činu či přestupku, je důvod pro vyžádání kvantitativních analýz v krvi a chemicko-toxikologická analýza krve je směřována právě na stanovení hladiny již konkrétní chemické látky¹⁰⁴.

6.2.4 Toxikologická analýza drog významných v dopravě¹⁰⁵

Amfetaminy: metamphetamin, amfetamin, MDMA, a další deriváty se do moče dostávají částečně v nezměněném stavu a částečně metabolizují. Průkaz ovlivnění se provádí tak, že se stanoví hladina původní látky (amfetaminu, metamphetaminu, MDMA, a další látky) v krvi. Průkaz, že osoba je uživatelem aminů se provádí kvantitativním vyšetřením moče na přítomnost konkrétní látky.

Doba průkazu aminů: Toxikologický důkaz v krvi je možný v časovém rozpětí 6–24 hodin. Po poslední dávce. Přítomnost v krvi potvrzuje ovlivnění v době odběru

---

¹⁰⁴HIRT, M. a kolektiv. *Dopravní nehody v soudním lékařství a soudním inženýrstvím*. Praha GradaPublishing, 2012, s 100-101.

¹⁰⁵ČERNÁ, I. *Toxikologická zkoumání a účinky drog na lidský organismus*. prezentace ppf.

(nulové tolerance) popřípadě v době deliktu. Průkaz v moči je možný již po 20 min., celá dávka je pak vylučována 1-3 dny. Přítomnost v moči potvrzuje pouze užití látky, a nikoliv ovlivnění.

Kanabinoidy: Toxikologický důkaz v krvi možný jen po velmi krátkou dobu, a to asi do 6 hodin po užití dávky. V krvi se nachází THC – tetrahydrokannabinol, což je původní látka, nebo aktivní metabolit 11-H-THC. 2-3 dny se v krvi nachází neaktivní metabolit THC-COOH, při jednorázovém užití a až 3 týdny při pravidelném užívání. Přítomnost THC nebo aktivního metabolitu v krvi potvrzuje ovlivnění látkou v době odběru. Přítomnost neaktivního metabolitu v krvi potvrzuje pouze užívání a nikoliv ovlivnění. Průkaz v moči 2-3 dny neaktivní metabolit THC-COOH v případě jednorázového užití, až několik týdnů v případě pravidelného užívání. Přítomnost kanabinoidů v moči potvrzuje pouze užití a nikoliv ovlivnění.

Opiáty: Průkaz v krvi: Krev je vhodná pro důkaz konzumace opiátů jen několik hodin po dávce. Několik minut je v krvi přítomen aktivní metabolit 6-MAM. Několik hodin (podle dávky) morfin nebo kodein. Stanovení 6-MAM v krvi je potvrzení ovlivnění osoby heroinem v době odběru. Průkaz v moči – minuty až hodiny lze stanovit aktivní metabolit 6-MAM, 2-3 dny morfin a 2-3 dny kodein. Při stanovení pouze morfinu a kodeinu je problematické stanovení původu užití látky. Hodnocení průkazu opiátů je složitější, může se jednat o metabolit lékových přípravků užívaných na léčbu dýchacích cest.

Kokain: Kokain lze v krvi prokázat do 4-6 hodin, v moči do 6-8 hodin. Zjištěné množství kokainu stanovené kvantifikací v laboratoři je konečné. Nedělá se další rozbor. Bez zjevných projevů ovlivnění je třeba nechat posoudit zjištěnou hodnotu znalcem toxikologem či psychiatrem.

7 Kazuistika

Popisované případy jsou skutečné, které se opravu stali a které šetřilo „ODN“. Byli vybrány tři způsoby spáchání trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky v souvislosti s dopravní nehodou (§ 274 odst. 1, 2 písm. a). Případy byly anonymizovány. Na případech je popsán základní vzorec prověřování, jsou uvedeny nejdůležitější úkony a dokumenty týkající se objasnění trestného činu, tedy naplnění skutkové podstaty trestného činu. Je popsán postup od samotného zjištění podezření, prokázání ovlivnění, zjištění míry ovlivnění až po předání státnímu zástupci v podmínkách „ODN“. Jsou uvedeny rovněž uložené sankce. Ve všech případech bylo vedeno zkrácené přípravné řízení dle trestního řádu. V tomto druhu řízení provádí prověřování a objasňování „ODN“ za dozoru státního zástupce.

Případ č. 1

Z policejního spisu: „V srpnu 2015 řídil řidič osobní motorové vozidlo tovární značky Ford Focus v Praze 4 po ulici Türkova ve směru od ulice Pod Chodovem k ulici 5. května. Před křižovatkou s ulicí Türkovou s nepojmenovanou komunikací nedodržel bezpečnostní vzdálenost za před ním jedoucím osobním motorovým vozidlem tovární značky Ford Mondeo, jehož řidič s vozidlem na uvedené křižovatce zastavil na signál "Stůj!" světelného signalizačního zařízení. Došlo ke střetu vozidel, na nichž vznikla hmotná škoda. Po střetu řidič vozidla tovární značky Ford Focus z místa dopravní nehody ujel. Následně byl dostihnut a zadržen hlídkou PČR v ulici Pujmanové v Praze 4. Zranění nebylo na místě dopravní nehody žádným účastníkem uplatněno. Na místě byla u obou řidičů provedena dechová zkouška na alkohol přístrojem Dräger, s negativním výsledkem. Dále byl u řidiče vozidla tovární značky Ford Focus proveden test na přítomnost jiných návykových látek přístrojem Drugwipe 5S s pozitivním výsledkem na přítomnost látek Kanabis a Amfetamin. Řidič tovární značky Ford Focus byl převezen do ambulance žurnálního lékaře Nemocnice Na Bulovce, Praha 8, kde se podrobil lékařskému a toxikologickému vyšetření a odběru vzorku krve a moči“.

U řidiče vozidla tovární značky Ford Focus bylo provedeno orientační vyšetření na ovlivnění alkoholem sváleným analyzátozem s negativním výsledkem. Orientační test na jiné návykové látky pozitivní na Kanabis a Amfetamin. Je nutné přesně určit druh látky, množství látky a míru ovlivnění. Míru ovlivnění přímo v době řízení posuzují policisté již na místě při kontrole řidiče. Jde o podrobné hodnocení chování řidiče, které je zadokumentováno do písemnosti (Vzor *ÚŘEDNÍ ZÁZNAM o kontrole*

řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky (JNL) před anebo během jízdy viz příloha č. VII). Řidič byl podroben odbornému lékařskému vyšetření, jehož součástí hodnocení chování na projevy ovlivnění návykovou látkou, odběr biologického materiálu (krev a moč) pro stanovení druhu látky a množství. Vše zadokumentováno na písemnost (Protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou viz příloha VIII). Součástí protokolu je i výsledek imunochemického vyšetření krevního vzorku. Tímto je prokázáno, že řidič má zakázanou látku v krvi a je touto látkou ovlivněn. Na rozdíl od vyšetření moči, které prokazuje pouze užití zakázané látky.

Na základě poznatků o chování řidiče po dopravní nehodě, odborného lékařského vyšetření a výše hodnot látek v biologickém materiálu řidiče, které několikanásobně převyšují minimální hranice, kdy je řidič, dle zákona, touto látkou ovlivněn, byl vyžádán znalecký posudek od znalce toxikologa pro stanovení přesného množství a druhu látky v biologickém materiálu (krvi) řidiče (viz příloha č. IX) Kanabinoidy se po užití v lidském těle dále mění na aktivní látky a neaktivní látky. Aktivní látky jsou ty, které ovlivňují chování řidiče. Znalecký posudek nám přesně určí, jaké látky jsou v krevním vzorku řidiče a v jakém množství. Stanoví aktivní a neaktivní látky. Rozbor byl proveden metodou plynové chromatografie s hmotnostním spektrem (GC/MC). Předešlé vyšetření biologického materiálu rovněž pomůže určit, na které látky se má metoda zaměřit. Součástí znaleckého posudku je také hodnocení nalezené látky z hlediska účinků na lidský organismus a přímo na řidiče.

Ve věci bylo dále vyžádáno odborné vyjádření od znalce o oboru ekonomika za účelem zjištění přesné škody způsobenou řidičem, zdali nebyl naplněn další znak obsažený v kvalifikované skutkové podstatě TČ. Znalec stanovil výši celkové způsobené škody na 97 000 Kč. V neposlední řadě bylo v průběhu prověřování zjištěno, že řidič má vyslovený zákaz řízení motorových vozidel. Tímto se řidič dopouští v jednočinném souběhu dalšího trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí dle § 337 trestního zákoníku. Spisový materiál byl předán státnímu zástupci, který podal návrh na potrestání k obvodnímu soudu. Soudkyně řidiče uznala vinným a odsoudila jej k podmíněnému trestu odnětí svobody a zákazu činnosti.

Spisový materiál: Protokol o výslechu podezřelého, Protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření při podezření z ovlivnění NL, Znalecký posudek z toxikologie, Záznam o podání vysvětlení dle § 158/6 trestního řádu, Úřední záznam –

PČR, Úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého. z požití alkoholických nápojů nebo JNL – PČR, Zprávy z místa bydlíště: ÚMČ Praha 11 a Statutární město Ostrava, Rozhodnutí MHMP, Oznámení o dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení, Výpis z evidence řidičů Opis rejstříku trestů, Protokol o nehodě v silničním provozu, Plánek místa dopravní nehody.

Případ č. 2

Z policejního spisu: „V lednu 2016 v 19:55 hod. řídil řidič motorové vozidlo tov. zn. Citroen v Praze, po ulici Vinohradské. Během jízdy zezadu narazil do motorového vozidla jedoucího předním, které bylo nuceno z důvodu situace v silničním provozu snížit rychlost jízdy. U řidiče vozidla Citroen byla provedeno orientační vyšetření na požití alkoholu dechovým analyzátozem zn. Alcotest7510 (viz příloha III.). První dechová zkouška provedena n 20:20 hodin byla pozitivní 1,65 promile, opakované dechová zkouška provedená v 20:30 hod. byla rovněž pozitivní 1,50 promile. Řidič se podrobil odbornému lékařskému vyšetření spojenému s odběrem vzorku krve“.

Již výsledek první dechové zkoušky dovoľoval učinit závěr, že ze strany řidiče vozidla Citroen mohl být spáchán trestný čin. Interní předpisy u hodnot 0,8 promile a více dovoľují řidiče rovnou vyznat k odbornému lékařskému vyšetření. Policisté však přistoupili k opakované dechové zkoušce po 10 minutách. Tím si zajistili jeden z důkazů pro případ, že by řidič odmítl odborné lékařské vyšetření. Chování řidiče bezprostředně po dopravní nehodě bylo rovněž zadokumentováno na písemnost (Vzor *ÚŘEDNÍ ZÁZNAM o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky (JNL) před anebo během jízdy viz příloha č. VII*). V případě odmítnutí odborného lékařského odborného vyšetření se tento úřední záznam použije jako další důkaz o stupni ovlivnění řidiče. Dle pomocné tabulky (viz příloha *Tabulka limitních rozdílových hodnot 10%*) je spodní desetiprocentní hranice hodnota 1,485 promile.

Průběh a výsledek odborného lékařského vyšetření je zaznamenám na Protokole o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem (viz příloha č. X). Je patrné, že řidič dle vyšetření jevil známky ovlivnění, rozbor krevního vzorku potvrdil hranici vysoce nad 1,00 promile (obecně uznávaná hranice, kdy není řidič schopen bezpečně ovládat motorové vozidlo.).

Porovnání výsledku druhé dechové zkoušky a výsledku rozboru vzorku krve je 1,50 promile v dechu oproti 1,72 promile v krevním vzorku. Jelikož krevní vzorek byl odebrán v 21:52 hod. tedy téměř 2 hodiny po dopravní nehodě, je nutné z objektivních důvodů přepočítat hladinu alkoholu v krvi řidiče na dobu dopravní nehody tzv. zpětným přepočtem. Eliminace alkoholu probíhá rychlostí od 0,012 do 0,20 g/kg za jednu hodinu. Je to dostatečně široké rozmezí, do něhož jsou již zahrnuty jak individuální rozdíly mezi jednotlivci, tak momentální dispozice jednoho konkrétního člověka¹⁰⁶. Výpočtem lze stanovit hladinu alkoholu v krvi řidiče na minimálně 1,744 promile (k výpočtu brány hodnoty pro řidiče nejpříznivější).

Další postup byl obdobný jako v případě č. 1. Byl shromážděn spisový materiál, který byl předán státnímu zástupci, který podal návrh na potrestání. Řidič byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody a byl mu udělen trest zákazu činnosti.

Případ č. 3

Viz empirické materiály „V lednu 2016 v 20:13 hod. řídil řidič motorové vozidlo v Praze a během jízdy narazil do zaparkovaného vozidla, které poškodil. Řidič bez zastavení z místa dopravní nehody ujel do místa svého bydliště a při parkování opět narazil do zaparkovaného vozidla, které poškodil. Odešel do bytu, ve kterém byl později zadržen hlídkou PČR. Byl podroben orientačnímu vyšetření dechovým analyzátozem Alcotest 7510 s třemi pozitivními výsledky. Řidič byl následně podroben lékařskému vyšetření spojeného s třemi odběry vzorku krve po 30 minutách a sice v 01:05 hod. 01:35 hod. a 02:05 hod. Rozborem krevních vzorků byly stanoveny hodnoty alkoholu 1,38 g/kg alkoholu v krvi, 1,31 g/kg alkoholu v krvi a 1,22 g/kg alkoholu v krvi“.

V daném případě bylo nutné vedle standartního postupu (příklad č. 2) vyloučit možnost požití alkoholu řidičem po dopravní nehodě, pro případ, že by se řidič tako hájil. Řidič totiž z místa dopravní nehody ujel a byl zadržen a po delší době, během které mohl požit alkoholický nápoj ve snaze zmařit řádné objasnění věci, nebo by mohl účelově toto tvrdit na svoji obhajobu. Výsledky rozborů krevních vzorků mají klesající tendenci, což nasvědčuje tomu, že řidič je ve fázi eliminační. Byl také použit zpětný přepočet jako v případě č. 2, čímž bylo potvrzeno, že řidič byl v době řízení vozidla ve stavu vylučující způsobilost. Protože řidič průběhu objasňování netvrdil, že by po

---

¹⁰⁶HIRT, M. a kol. *Dopravní nehody v soudním lékařství a soudním inženýrstvím*. Praha GradaPublishing, 2012, s. 95-96.

dopravní nehodě požil nějaký alkohol, lze mít prokázání stupně ovlivnění alkoholem u řidiče dostatečné.

Dále bylo zjištěno, že řidič byl naposledy trestním příkazem OS pro Prahu 2 ze dne 20.2.2014, který nabyl právní moci dne 23.4.2014 odsouzen pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 „trestního zákoníku“. Odborným vyjádřením od znalce z oboru ekonomika byla stanovena celková výše škody na cizím majetku ve výši 71. 700 Kč. Řidič tedy vykonával ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku a způsobil takovým činem dopravní nehodu a větší škodu na cizím majetku a byl za takový čin v posledních dvou letech odsouzen. Byl shromážděn spisový materiál, který byl předán státnímu zástupci, který podal návrh na potrestání. Řidič byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody a byl mu udělen trest zákazu činnosti. Na víc mu byli stanoveny povinnosti.

Podrobovat se vhodným programům psychologického poradenství vybraným ve spolupráci s probačním úředníkem a povinnost absolvovat program sociálního výcviku a převýchovy „Program pro dospělé pachatele trestné činnosti v dopravě, zejména řízení pod vlivem alkoholu, v realizaci probační a mediační služby. Podrobovat se u probačního úředníka pravidelným dechovým zkouškám na přítomnost alkoholu v krvi způsobem a ve lhůtách, které určí probační úředníci.

8 Statistika trestného činu

V roce 2014 (nejnovější dostupné údaje v době zpracování „práce“ pouze za rok 2014 viz příloha XI) dle **Ministerstva spravedlnosti** došlo na území hlavního města Prahy ke spáchání celkem 1696 trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky, což je 13,87 % celkového nápadu (12850) v ČR. V porovnání s ostatními kraji se jedná o třetí nejvyšší nápad této trestné činnosti, kdy na prvním místě je kraj severomoravský a na druhém kraj jihomoravský. Z celkového počtu trestných činů spáchaných na územní hl. m. Prahy bylo 1007 (59,37 %) spácháno pod vlivem alkoholu. Celkem bylo odsouzeno 1257 osob (74,11 %). Z celkového počtu odsouzených osob bylo odsouzeno 159 žen, nejvíce bylo odsouzeno osob ve věkovém 20-29 let (444 osob) a rozmezí 30-39 let (442 osob). Z pohledu řidičů motorových vozidel do dvou let po získání řidičského oprávnění ve věkovém rozmezí 15-17 let 1 osoba, do jednoho roku od získání řidičského oprávnění tedy ve věkovém rozmezí 18-19 let 34 osob. Z pohledu trestání pachatelů byl jako hlavní trest odnětí svobody nepodmíněně uložen v 26 případech a podmíněný trest v 1170 případech. Trest nebo trestní opatření uložení ve spojení s trestem s hlavní sankcí ve 1270 případech, v tom zákaz činnosti v 1195 případech. Porovnání s ostatními kraji dále viz příloha XI.

Obrázek 3Přehled deseti nejčastěji evidovaných přestupků a trestných činů rok 2016 (celá ČR)¹⁰⁷

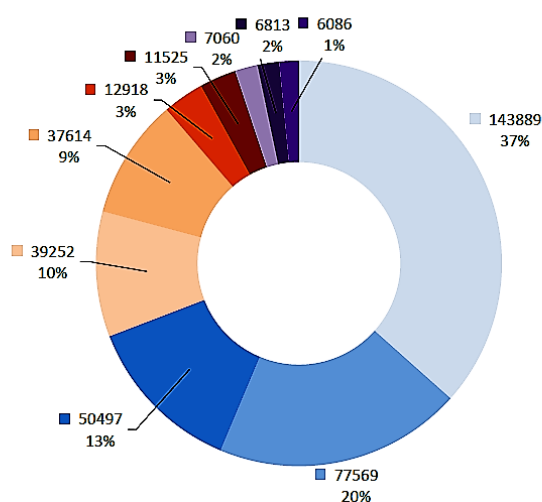
	Jednání	Body	Počet	Průměrně na den
1	při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 km h ⁻¹ (ale více než 5 km h ⁻¹)	2	143889	393
2	porušení povinnosti být za jízdy připoután bezpečnostním pásem nebo užit ochrannou přílbu	3	77569	212
3	při řízení vozidla drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení	2	50497	138
4	při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou mimo obec o méně než 30 km h ⁻¹ (ale více než 10 km h ⁻¹)	2	39252	107
5	při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o 20 km h ⁻¹ a více	3	37614	103
6	při řízení vozidla nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinen dát přednost v jízdě	4	12918	35
7	při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou mimo obec o 30 km h ⁻¹ a více	3	11525	31
8	ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky	7	7060	19
9	řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem	7	6813	19
10	při řízení vozidla nezastaví vozidlo na signál, který mu přikazuje zastavit vozidlo podle zvláštního právního předpisu nebo na pokyn Stůj daný při řízení provozu na pozemních komunikacích anebo při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích osobou k tomu oprávněnou	5	6086	17
	ostatní		28409	

Na obrázku č. 3 jsou uvedeny nejčastěji evidované přestupky a trestné činy **Ministerstvem dopravy** za rok 2016. Evidované přestupky jsou takové, za které jsou

¹⁰⁷Zdroj:[http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(1\)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx](http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(1)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx).

řidičům odečteny body. Trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky je uveden v řádku 8, bylo evidováno 7060 případů, což vychází 19 případů na jeden den. V řádku 9 je pak uveden korespondující přestupek.

Obrázek 4 Přehled deseti nejčastěji evidovaných přestupků a trestných činů rok 2016 (celá ČR)¹⁰⁸

Na obrázku č. 4 jsou graficky znázorněna data z obrázku č. 3.

Obrázek 5 Přehled deseti nejčastěji evidovaných přestupků a trestných činů v letech 2015-2016 (celá ČR)

Jednání	Body	2015		2016	
		Počet	Podíl	Počet	Podíl
1 při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o méně než 20 km.h-1 (ale více než 5 km.h-1)	2	159475	35,71%	143889	34,13%
2 porušení povinnosti být za jízdy připoután bezpečnostním pásem nebo užít ochrannou přilbu	3	87678	19,63%	77569	18,40%
3 při řízení vozidla drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení	2	48894	10,95%	50497	11,98%
4 při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou mimo obec o méně než 30 km.h-1 (ale více než 10 km.h-1)	2	36965	8,28%	39252	9,31%
5 při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o 20 km.h-1 a více	3	38413	8,60%	37614	8,92%
6 při řízení vozidla nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinen dát přednost v jízdě	4	12585	2,82%	12918	3,06%
7 při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou mimo obec o 30 km.h-1 a více	3	10701	2,40%	11525	2,73%
8 ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu rybnutím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky	7	8032	1,80%	7060	1,67%
9 řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem	7	6627	1,48%	6813	1,62%
10 při řízení vozidla nezastaví vozidlo na signál, který mu prikazuje zastavit vozidlo podle zvláštního právního předpisu nebo na pokyn Státní daný při řízení provozu na pozemních komunikacích anebo při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích osobou k tomu oprávněnou	5	7929	1,78%	6086	1,44%
ostatní		29299	6,56%	28409	6,74%
celkem		446598		421632	

Na obrázku č. 5 je srovnání nejčastěji evidovaných přestupků a trestných činů Ministerstvem dopravy za rok 2016 s rokem 2015. U trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky, řádek 8, došlo v roce 2016 k poklesu. Celkem bylo hlášeno 7060 trestných činů, což je 1,67 % z celkového počtu hlášení. V roce 2015 bylo celkem

¹⁰⁸Zdroj:[http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(1\)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx](http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(1)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx).

hlášeno 8032 trestných činů, což je 1,80 % c celkového počtu hlášení. Korespondující přešupek v řádku 9 má naopak stoupající tendenci.

Obrázek 6Přehled deseti nejčastěji evidovaných přešupků a trestných činů podle příslušných zákonů v letech 2015–2016 (celá ČR)¹⁰⁹

Zákon		2015		2016	
		Počer	Podíl	Počer	Podíl
361/2000 Sb.	o provozu na pozemních komunikacích	430340	96,36%	408270	96,83%
40/2009 Sb.	trestní zákoník	13705	3,07%	12544	2,98%
200/1990 Sb.	o přešupcích	886	0,20%	816	0,19%
13/1997 Sb.	o pozemních komunikacích	1667	0,37%	1	0,00%
140/1961 Sb.	trestní zákon			1	0,00%
celkem		446598		421632	

Obrázek 6 srovnává počty trestných činů v dopravě za rok 2015 a 2016 spáchaného porušením „trestního zákoníku“. Opět je vidět klesající tendence. V roce 2015 bylo evidováno 13705 trestných činů s podílem 3,07 % na celkovém počtu. V roce 2016 bylo evidováno 12544 s podílem 2,98 % na celkovém počtu.

Obrázek 7Podrobný přehled evidence jednání spojeného s alkoholem a návykovými látkami rok 2016 (celá ČR)¹¹⁰

Jednání	Právní předpis	Body	Počer	Průměrně na den
ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky	40/2009 Sb. par. 274 odst. 1	7	7060	19,29
ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky - se způsobením havárie, dopravní nebo jiné nehody, ublížením jinému na zdraví nebo způsobením větší škody na cizím majetku nebo jiného závažného následku	40/2009 Sb. par. 274 odst. 2 písm. a	7	1283	3,51
ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky - při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek	40/2009 Sb. par. 274 odst. 2 písm. b	7	15	0,04
ohrožení pod vlivem návykové látky - výkon zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky - byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn	40/2009 Sb. par. 274 odst. 2 písm. c	7	169	0,46
řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem	361/2000 Sb. par. 125 písm. c odst. 1 písm. b	7	6813	18,61
řídí vozidlo nebo jede na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky	361/2000 Sb. par. 125 písm. c odst. 1 písm. c	7	206	0,56
se přes výzvu podle zvláštního právního předpisu odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoli takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví	361/2000 Sb. par. 125 písm. c odst. 1 písm. d	7	4287	11,71
opilství - požitím nebo aplikací návykové látky se přivede, byť i z nedbalosti, do stavu nepříčetnosti	40/2009 Sb. par. 360 odst. 1	7	1	0,00

¹⁰⁹Zdroj:[http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(1\)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx](http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(1)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx).

¹¹⁰Zdroj:[http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(1\)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx](http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(1)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx).

Na obrázku 7 jsou uvedeny, mimo jiné, počty jednotlivých skutkových podstat trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky řádek 1-4. Nejvíce případů bylo v souvislosti s řízením motorového vozidla bez dalších následků 7060 s průměrem 19,29 případů na jeden den. Následuje v souvislosti s dopravní nehodou 1283 s průměrem 3,51 případů na jeden den.

Obrázek 8 Dopravní nehody pod vlivem, alkoholu v roce 2016 a srovnání s rokem 2015 (celá ČR)¹¹¹

Dopravní nehody zaviněné pod vlivem alkoholu

U 4 373 nehod (pokles o 171 nehod) bylo u viníka dopravní nehody zjištěno požití alkoholu. Při těchto nehodách došlo k usmrcení 52 osob. Drogy byly zjištěny u řidiče motorového vozidla v případě 251 dopravních nehod, 10 osob při nich bylo usmrceno (pokles o 2 osoby oproti loňskému roku). V 59 případech byla u řidiče zjištěna přítomnost alkoholu a drog současně.

Nehody zaviněné pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek	počet nehod	rozdíl nehod oproti roku 2015	počet usmrcených	rozdíl usmrcených oproti roku 2015
Alkohol u viníka do 0,24‰	182	5	5	-2
Alkohol u viníka 0,24 až 0,5‰	303	6	4	2
Alkohol u viníka 0,6 až 0,8‰	330	37	3	-2
Alkohol u viníka 0,8 až 1,0‰	182	-67	5	1
Alkohol u viníka 1,0 až 1,5‰	626	-44	7	-5
Alkohol u viníka 1,5‰ a více	2691	-111	28	-4
Alkohol a drogy	59	3	0	0
Drogy celkem	251	6	10	-2

¹¹¹Zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti-900835.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.

Závěr

Kriminalizace jednání řízení motorového vozidla pod vlivem návykové látky je nezpochybnitelně pro společnost žádoucí a přínosné. Současně s kriminalizací daného jevu musí být dána do rukou orgánů činných v trestním řízení dostatek dostupných nástrojů, aby byla zaručena účinnost trestního řízení v dané věci. Obecně lze říci, že trestněprávní úprava trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky je dle lege lata dostatečná a odpovídá současnému stavu poznání v této oblasti. Aplikace právní úpravy za současného dodržení všech zásad trestního řízení není rozhodně snadná, jak by se na první pohled mohlo zdát, ale je možná. Z kapitol věnovaných skutkové podstatě trestného činu a návykovým látkám je patrné, že policisté „ODN“ musí disponovat dostatečným množstvím odborných znalostí a dovedností při práci s měřicími a diagnostickými přístroji a pomůckami. Stejně tak je důležitá schopnost správného rozhodování, týkajícího se vhodného postupu, časové souslednosti úkonů nebo adekvátních technik detekce, což má rozhodující vliv na účinnost trestního řízení. Kazuistika potvrzuje, že policisté „ODN“ jsou znalí příslušné právní úpravy, kterou striktně dodržují, přičemž vždy využívají vlastních teoretických znalostí, zejména v hodnocení chování řidiče ovlivněného návykovou látkou, projevů návykových látek navenek, posuzování vlivu času na zjištěné hodnoty v organismu řidiče a jejich interpretaci. Policisté „ODN“ využívají v maximální míře institutu zkráceného přípravného řízení, což umožňuje postavit pachatele ve velmi krátké době před soud a potrestat jej. V roce 2016 bylo tako ukončeno cca. 87 % případů, což má nepochybný preventivní charakter.

Historický vývoj trestně právní úpravy trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky byl pozvolný a byl přímo úměrný ochotě společnosti dané jednání postihovat a technickým možnostem detekce návykových látek. „Trestní zákon“ ve znění od roku 1961 až do roku 1990 postihoval jednání pouze pod vlivem alkoholického nápoje. Od roku 1990 zahrnuje právní úprava i jiné návykové látky (drogy) a dále rozlišuje různé formy spáchání a následky. Druhy trestů za uvedený trestní čin se téměř nezměnily. Velmi pozitivně je třeba hodnotit vývoj souvisejících prvních norem zejména „tabákový zákon“, který de lege lata přesně určuje, jakým způsobem, za jakých podmínek a v jakém rozsahu provádět vyšetření. Definuje pojmy jako orientační vyšetření a odborné lékařské vyšetření jako sled úkonů jejímž výsledkem je zjištění návykové látky a míra ovlivnění. Které osoby jsou povinny podstoupit vyšetření, požadavky na měřicí přístroje a oprávněné osoby k provádění vyšetření. Na rozdíl od

„trestního zákoníku“ je rozlišeno ovlivnění alkoholem, ovlivnění jinou návykovou látkou a míra spolehlivosti zjištění tohoto ovlivnění. Nepochybně se zde projevil technický pokrok v diagnostické technice zjišťování alkoholu a poznatky lékařské vědy. Soudy již bezpodmínečně nevyžadují odborné lékařské vyšetření a akceptují výsledek orientačního vyšetření provedený schváleným analyzátozem v kombinaci s dalšími důkazy. Dechový analyzátor je tak orgány činnými v trestním řízení staven na úroveň vyšetření krve. Pohled znalců toxikologů je odlišný. Uvádějí určitou diferenci výsledků obou metod. Pokud se nejedná o případ, kdy absolutně přesné hodnoty rozhodují o naplnění či nenaplnění skutkové podstaty trestného činu, lze tuto diferenci akceptovat. U jiných návykových látek je vyšetření krve stále jedinou metodou pomocí které, lze stanovit kvalitu a kvantitu návykové látky v organismu a v kombinaci se znaleckým posudkem znalce toxikologa, popř. psychiatra i míru ovlivnění. Interpretace a hodnocení výsledků a míry ovlivnění je pak založeno na vyhodnocení spisového materiálu jako celku.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. DRAŠTÍK, A., SOTOLÁŘ, A., DURDÍK, T., RŮŽIČKA, M., FREMR, R., a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). 3264 s. ISBN 978-80-7478-790-4.
2. HIRT, M. a kolektiv. *Dopravní nehody v soudním lékařství a soudním inženýrstvím* Praha Grada Publishing, 2012, 160 s. ISBN 978-80-2474-4308-0.
3. CHMELÍK, J. a kol. *Dopravní nehody*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 540 s. ISBN 978-80-7380-211-0.
4. KALINA, K. *Klinická adiktologie*. Praha: Grada Publishing, 2015. Psyché (Grada). 696 s. ISBN 978-80-247-4331-8.
5. KRATOCHVÍL, V. *Kurs trestního práva: trestní právo hmotné : obecná část*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. 797 s. ISBN 978-80-7400-042-3.
6. KUČEROVÁ, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související*. 2. vyd. Praha: Leges 2011, 720 s. ISBN 978-80-87576-01-4.
7. KUČTA, J., VÁLKOVÁ, H. *Základy kriminologie a trestní politiky*. / Josef Kuchta, Helena Válková a kolektiv. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2005. 544 s. (Beckovy mezioborové učebnice). ISBN 80-7179-813-4.
8. NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní zákoník 2010: stav k 1. 4. 2010 : komentář, judikatura, důvodová zpráva*. Praha: Eurounion, 2010. 838 s. ISBN 9788073170844.
9. SVATOŠ, R. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. 174 s. ISBN 978-80-86708-21-8.
10. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, 3614 s. ISBN 978-80-7400-428-5.

11. ŠTEFAN, J., HLADÍK, J. *Soudní lékařství a jeho moderní trendy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. 437 s. ISBN 978-80-247-3594-8.
12. VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L.: *Ochrana před škodlivými vlivy tabáku, alkoholu a návykových látek*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 311 s. ISBN 978-80-7400-399-8.
13. VETEŠNÍK, Pavel. § 16 [Vyšetření přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky]. In: VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Ochrana před škodlivými vlivy tabáku, alkoholu a návykových látek*. 1.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2011, s. 60. ISBN 978-80-7400-399-8.
14. VANTUCH, P. *K trestným činům v silniční dopravě*, Socialistická zákonost, 1988, č. 8.
15. ZELENÝ, I. A KOL. *Ovlivnění hodnoty hladina alkoholu měřené analyzátozem Alcotest 7410 fy Dräger sprayem Stopangin*. *Soud. Lék.*, 2000, 45, Sv. 4.
16. ČESKÁ LÉKAŘSKÁ SPOLEČNOST JANA EVANGELISTY PURKYNĚ. *Doporučené postupy pro praktické lékaře*, Projekt MZ ČR zpracovaný ČLS JEP za podpory grantu IGA MZ ČR 5390-3.
17. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ. *Metodický pokyn pro postup při laboratorním stanovení alkoholu (etylalkoholu) v krvi*. Věstník MZ ČR č. 7/2006.
18. NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. *Metodický návod k postupu státních zástupců ve věcech trestných činů v silniční dopravě*, Brno, 2008, 457 s. SL 69/2005.
19. SPOLEČNOST SOUDNÍHO LÉKAŘSTVÍ A TOXIKOLOGIE ČSL. *Pokyny pro stanovení etanolu*. *Soud. Lék.* 1998, Sv. 43, 46 s.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník, ve znění novel. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, 464 s. Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
2. Česko. Zákon č. 2 ze dne 16. prosince 1992 Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky* 1993, částka 1. Dostupné také z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.
3. ČESKO. Zákon č. 140 ze dne 29. listopadu 1961 Sb., trestní zákon. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 65. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140>.
4. ČESKO. Zákon č. 379 ze dne 19. srpna 2005 o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění novel (tabákový zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 133, s. 7093. Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=379/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
5. ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000 o provozu na pozemních komunikacích ve znění novel. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 98, 4616 s. Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=361/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
6. ČESKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1961, částka 66 Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgyyv6mjugewtqnq>.

7. ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky (zákon o Policii České republiky). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4112. Dostupné také z: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>>.
8. ČESKO. Zákon č. 167 ze dne 11. června 1998 o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů ve znění novel (zákon o návykových látkách). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 57, s. 6770, Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=167/1998&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
9. ČESKO Nařízení vlády č. 463 ze dne 18. prosince 2013 Sb., o seznamech návykových látek. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 178. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgezv6nbwgmwte>.
10. ČESKO. Nařízení vlády č. 41 ze dne 26. února 2014 Sb., o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2014, částka 17. Dostupné z <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge2f6nbrfuya#>.
11. ČESKO. Vyhláška ministerstva průmyslu a obchodu č. 345 ze dne 11. července 2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 125. Dostupné z <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgazf6mzuguwtq#>.

Elektronické zdroje

1. HERKOMMEROVÁ, V. *Alkohol a drogy u řidičů z pohledu toxikologa, prezentace ppf. 65 sl.*

2. MIROSLAV, R. *Právní problematika trestných činů v dopravě*. Instrukčně metodické zaměstnání ŘSDP PP ČR, Solenice 26-28.05 2014. prezentace ppf. 145 sl.
3. Krimi LT Sezam©.DrugWipe prezentace firmy ppf.
4. MINISTERSTVO VNITRA. *Komentář k vybraným ustanovením zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů*[online]. © 2017 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 20. 02. 2017]. Dostupné www.mvcr.cz/.../komentar-k-vybranim-ustanovenim-tabakoveho-zakona-pdf.aspx.

Judikatura

1. Č. 26 Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007
2. Nejvyšší soud ČSSR, 8 Tz 82/66, [R 20/1967 tr.]
3. Nejvyšší soud ČSSR, Plsf 2/84, [R 12/1985 tr.]
4. Rozhodnutí NSS sp. zn. 5 As 72/2006
5. Rozsudek Krajského soudu v Plzni čj. 17 A 2/2012-43
6. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007
7. Zpráva Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15. 12. 1965, sp. zn. Pls 7/65

Ostatní

1. <http://compex.zdravi-cz.eu/alkohol-test.php>.
2. [http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-\(1\)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx](http://www.mdcz.cz/getattachment/Statistiky/Silnicni-doprava/Statistiky-k-bodovemu-hodnoceni/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu/Statistiky-prestupku-a-trestnych-cinu-za-rok-2-(1)/Bodovane-prestupky-a-trestne-ciny-2016.pdf.aspx).
3. www.policie.cz.
4. www.mdcz.cz.

5. www.beck-online.cz.
6. www.zakonypro lidi.cz.
7. www.mvcr.cz.
8. www.justice.cz.
9. www.mds.cz.

Seznam příloh

PŘÍLOHA Č. I OBRÁZEK 9 ÚZEMNÍ ROZDĚLENÍ KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE HL. M. PRAHY	73
PŘÍLOHA Č. II OBRÁZEK 10 DECHOVÝ ANALYZÁTOR ALCOTEST 7410	74
PŘÍLOHA Č. II OBRÁZEK 11 DECHOVÝ ANALYZÁTOR ALCOTEST 7510.....	75
PŘÍLOHA Č. III OBRÁZEK 12 TABULKA LIMITNÍCH ROZDÍLOVÝCH HODNOT 10%	76
PŘÍLOHA Č. IV OBRÁZEK 13 NÁVOD K POUŽITÍ DROGOVÝCH TESTŮ GRUGWIPE.....	77
PŘÍLOHA Č. V OBRÁZEK 14 TOXIKOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ MOČI - SCREENING	78
PŘÍLOHA Č. VI OBRÁZEK 15 VZOR ÚŘEDNÍ ZÁZNAM O KONTROLE ŘIDIČE NA POŽITÍ OPL.....	79
PŘÍLOHA Č. VII OBRÁZEK 16 PROTOKOL O LÉKAŘSKÉM A TOXIKOLOGICKÉM VYŠETŘENÍ PŘI OVLIVNĚNÍ NÁVYKOVOU LÁTKOU.....	83
PŘÍLOHA Č. VIII OBRÁZEK 17 PROTOKOL LÉKAŘSKÉM A TOXIKOLOGICKÉM VYŠETŘENÍ...2 STRANA.....	84
PŘÍLOHA Č. IX OBRÁZEK 18 ZNALECKÝ POSUDEK TOXI	85
PŘÍLOHA Č. X OBRÁZEK 19 PROTOKOL O LÉKAŘSKÉM VYŠETŘENÍ PŘI OVLIVNĚNÍ ALKOHOLEM.....	89
Příloha č. XI Obrázek 20 Ohrožení pod vlivem NL rok 2014.....	90

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1 ALKOTEST ALTEST	44
OBRÁZEK 2 DROGOVÝ TEST DRUGWIPE 5 S.....	50
OBRÁZEK 3 PŘEHLED DESETI NEJČASTĚJI EVIDOVANÝCH PŘESTUPKŮ A TRESTNÝCH ČINŮ ROK 2016 (CELÁ ČR).....	58
OBRÁZEK 4 PŘEHLED DESETI NEJČASTĚJI EVIDOVANÝCH PŘESTUPKŮ A TRESTNÝCH ČINŮ ROK 2016 (CELÁ ČR).....	59
OBRÁZEK 5 PŘEHLED DESETI NEJČASTĚJI EVIDOVANÝCH PŘESTUPKŮ A TRESTNÝCH ČINŮ V LETECH 2015-2016 (CELÁ ČR)....	59
OBRÁZEK 6 PŘEHLED DESETI NEJČASTĚJI EVIDOVANÝCH PŘESTUPKŮ A TRESTNÝCH ČINŮ PODLE PŘÍSLUŠNÝCH ZÁKONŮ V LETECH 2015- 2016 (CELÁ ČR)	60
OBRÁZEK 7 PODROBNÝ PŘEHLED EVIDENCE JEDNÁNÍ SPOJENÉHO S ALKOHOLEM A NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI ROK 2016 (CELÁ ČR)	60
OBRÁZEK 8 DOPRAVNÍ NEHODY POD VLIVEM, ALKOHOLU V ROCE 2016 A SROVNÁNÍ S ROKEM 2015 (CELÁ ČR)	61
OBRÁZEK 9 ÚZEMNÍ ROZDĚLENÍ KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE HL. M. PRAHY	73
OBRÁZEK 10 DECHOVÝ ANALYZÁTOR ALCOTEST 7410	74
OBRÁZEK 11 DECHOVÝ ANALYZÁTOR ALCOTEST 7510.....	75
OBRÁZEK 12 TABULKA LIMITNÍCH ROZDÍLOVÝCH HODNOT 10%	76
OBRÁZEK 13 NÁVOD K POUŽITÍ DROGOVÝCH TESTŮ GRUGWIPE	77
OBRÁZEK 14 TOXIKOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ MOČI - SCREENING	78
OBRÁZEK 15 VZOR ÚŘEDNÍ ZÁZNAM O KONTROLE ŘIDIČE NA POŽITÍ OPL.....	79
OBRÁZEK 16 PROTOKOL O LÉKAŘSKÉM A TOXIKOLOGICKÉM VYŠETŘENÍ PŘI OVLIVNĚNÍ NÁVYKOVOU LÁTKOU	83
OBRÁZEK 17 PROTOKOL LÉKAŘSKÉM A TOXIKOLOGICKÉM VYŠETŘENÍ...2 STRANA.....	84
OBRÁZEK 18 ZNALECKÝ POSUDEK TOXI.....	85
OBRÁZEK 19 PROTOKOL O LÉKAŘSKÉM VYŠETŘENÍ PŘI OVLIVNĚNÍ ALKOHOLEM	89
OBRÁZEK 20 OHROŽENÍ POD VLIVEM NL ROK 2014	90

Seznam zkratek

(GC/MC) - Plynová chromatografie s hmotnostním spektrem

DN – dopravní nehoda

MHMP – Magistrát hl. m. Prahy

OČTŘ – Orgány činné v trestním řízení

ODN – Oddělení dopravních nehod Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy

OPL – Omamné a psychotropní látky

PŘDN – Přestupek spáchaný v souvislosti s dopravní nehodou

ŘSDP PP ČR – Ředitelství služby dopravní policie Policejní prezidium České republiky

SKP a V OVDN – Služba kriminální policie a vyšetřování Odbor vyšetřování dopravních nehod

ŠUDN – Škodní událost v souvislosti s dopravní nehodou

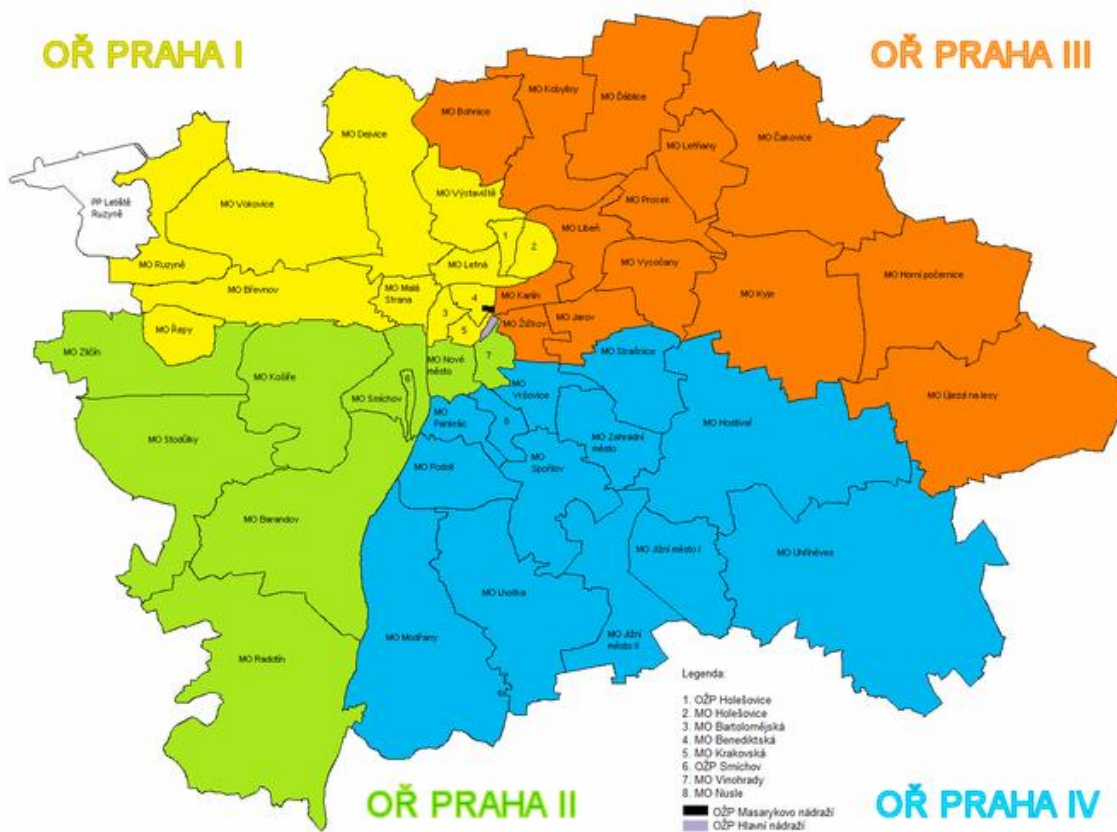
TČ – Trestný čin

Přílohy

Příloha č. I

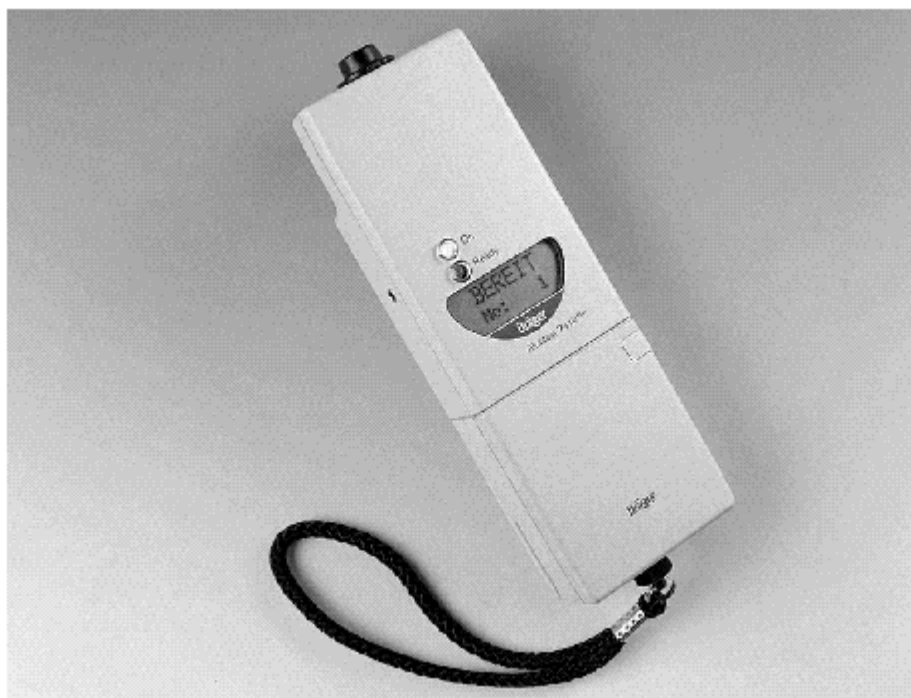
Obrázek 9 Územní rozdělení Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy¹¹²

¹¹²Zdroj [online] © 2017 Policie ČR [cit. 25. 2. 2017] <http://www.policie.cz/clanek/obvodni-reditelstvi-policie-kontakty-a-charakteristika.aspx>.

Příloha č. II

Obrázek 10 Dechový analyzátor Alcotest 7410¹¹³

---

¹¹³Zdroj: Návod na použití Alcotest® 7410Plus com.pdf.

Příloha III

Obrázek 11 dechový analyzátor Alcotest 7510¹¹⁴

---

¹¹⁴Zdroj: Návod na použití Alcotest® 7510Plus com.pdf.

Příloha IV

Obrázek 12 Tabulka limitních rozdílových hodnot 10 %¹¹⁵

Tabulka limitních rozdílových hodnot (10%)

SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O	SR	H	O																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
22	0,24	0,204	0,240	0,99	1,30	0,130	1,730	1,77	1,96	0,136	2,150	2,54	2,82	0,282	3,200	3,13	3,67	0,367	4,030	4,03	4,21	0,180	4,690	4,69	4,87	0,180	5,330	5,33	5,51	0,180	6,150	6,15	6,33	0,180	7,050	7,05	7,23	0,180	8,030	8,03	8,21	0,180	9,090	9,09	9,27	0,180	10,320	10,32	10,50	0,180	11,730	11,73	11,91	0,180	13,310	13,31	13,49	0,180	15,060	15,06	15,24	0,180	17,000	17,00	17,18	0,180	19,130	19,13	19,31	0,180	21,460	21,46	21,64	0,180	24,000	24,00	24,18	0,180	26,740	26,74	26,92	0,180	29,690	29,69	29,87	0,180	32,850	32,85	33,03	0,180	36,230	36,23	36,41	0,180	39,840	39,84	40,02	0,180	43,680	43,68	43,86	0,180	47,750	47,75	47,93	0,180	52,050	52,05	52,23	0,180	56,580	56,58	56,76	0,180	61,340	61,34	61,52	0,180	66,330	66,33	66,51	0,180	71,550	71,55	71,73	0,180	77,010	77,01	77,19	0,180	82,710	82,71	82,89	0,180	88,650	88,65	88,83	0,180	94,830	94,83	95,01	0,180	101,250	101,25	101,43	0,180	107,910	107,91	108,09	0,180	114,810	114,81	114,99	0,180	121,950	121,95	122,13	0,180	129,330	129,33	129,51	0,180	136,950	136,95	137,13	0,180	144,810	144,81	144,99	0,180	152,910	152,91	153,09	0,180	161,160	161,16	161,34	0,180	169,600	169,60	169,78	0,180	178,230	178,23	178,41	0,180	187,050	187,05	187,23	0,180	196,070	196,07	196,25	0,180	205,290	205,29	205,47	0,180	214,710	214,71	214,89	0,180	224,330	224,33	224,51	0,180	234,150	234,15	234,33	0,180	244,170	244,17	244,35	0,180	254,390	254,39	254,57	0,180	264,810	264,81	264,99	0,180	275,430	275,43	275,61	0,180	286,250	286,25	286,43	0,180	297,270	297,27	297,45	0,180	308,490	308,49	308,67	0,180	319,910	319,91	320,09	0,180	331,530	331,53	331,71	0,180	343,350	343,35	343,53	0,180	355,370	355,37	355,55	0,180	367,590	367,59	367,77	0,180	379,910	379,91	380,09	0,180	392,430	392,43	392,61	0,180	405,150	405,15	405,33	0,180	418,070	418,07	418,25	0,180	431,190	431,19	431,37	0,180	444,510	444,51	444,69	0,180	458,030	458,03	458,21	0,180	471,750	471,75	471,93	0,180	485,670	485,67	485,85	0,180	499,790	499,79	500,00	0,180	514,110	514,11	514,32	0,180	528,630	528,63	528,84	0,180	543,350	543,35	543,56	0,180	558,270	558,27	558,48	0,180	573,390	573,39	573,60	0,180	588,610	588,61	588,82	0,180	604,030	604,03	604,24	0,180	619,650	619,65	619,86	0,180	635,470	635,47	635,68	0,180	651,490	651,49	651,70	0,180	667,710	667,71	667,92	0,180	684,130	684,13	684,34	0,180	700,750	700,75	700,96	0,180	717,570	717,57	717,78	0,180	734,590	734,59	734,80	0,180	751,810	751,81	752,02	0,180	769,230	769,23	769,44	0,180	786,850	786,85	787,06	0,180	804,670	804,67	804,88	0,180	822,690	822,69	822,90	0,180	840,910	840,91	841,12	0,180	859,330	859,33	859,54	0,180	877,950	877,95	878,16	0,180	896,770	896,77	896,98	0,180	915,790	915,79	916,00	0,180	935,010	935,01	935,22	0,180	954,430	954,43	954,64	0,180	974,050	974,05	974,26	0,180	993,870	993,87	994,08	0,180	1013,890	1013,89	1014,10	0,180	1034,110	1034,11	1034,32	0,180	1054,530	1054,53	1054,74	0,180	1075,150	1075,15	1075,36	0,180	1095,970	1095,97	1096,18	0,180	1116,990	1116,99	1117,20	0,180	1138,210	1138,21	1138,42	0,180	1159,630	1159,63	1159,84	0,180	1181,250	1181,25	1181,46	0,180	1203,070	1203,07	1203,28	0,180	1225,090	1225,09	1225,30	0,180	1247,310	1247,31	1247,52	0,180	1269,730	1269,73	1270,00	0,180	1292,350	1292,35	1292,62	0,180	1315,170	1315,17	1315,44	0,180	1338,290	1338,29	1338,56	0,180	1361,610	1361,61	1361,88	0,180	1385,130	1385,13	1385,40	0,180	1408,850	1408,85	1409,12	0,180	1432,770	1432,77	1433,04	0,180	1456,890	1456,89	1457,16	0,180	1481,110	1481,11	1481,38	0,180	1505,530	1505,53	1505,80	0,180	1530,150	1530,15	1530,42	0,180	1554,970	1554,97	1555,24	0,180	1580,090	1580,09	1580,36	0,180	1605,410	1605,41	1605,68	0,180	1630,930	1630,93	1631,20	0,180	1656,650	1656,65	1656,92	0,180	1682,570	1682,57	1682,84	0,180	1708,690	1708,69	1708,96	0,180	1735,010	1735,01	1735,28	0,180	1761,530	1761,53	1761,80	0,180	1788,250	1788,25	1788,52	0,180	1815,170	1815,17	1815,44	0,180	1842,290	1842,29	1842,56	0,180	1869,610	1869,61	1869,88	0,180	1897,130	1897,13	1897,40	0,180	1924,850	1924,85	1925,12	0,180	1952,770	1952,77	1953,04	0,180	1980,890	1980,89	1981,16	0,180	2009,210	2009,21	2009,48	0,180	2037,730	2037,73	2038,00	0,180	2066,450	2066,45	2066,72	0,180	2095,370	2095,37	2095,64	0,180	2124,490	2124,49	2124,76	0,180	2153,810	2153,81	2154,08	0,180	2183,330	2183,33	2183,60	0,180	2213,050	2213,05	2213,32	0,180	2242,970	2242,97	2243,24	0,180	2273,090	2273,09	2273,36	0,180	2303,410	2303,41	2303,68	0,180	2333,930	2333,93	2334,20	0,180	2364,650	2364,65	2364,92	0,180	2395,570	2395,57	2395,84	0,180	2426,690	2426,69	2426,96	0,180	2457,910	2457,91	2458,18	0,180	2489,330	2489,33	2489,60	0,180	2520,850	2520,85	2521,12	0,180	2552,570	2552,57	2552,84	0,180	2584,390	2584,39	2584,66	0,180	2616,410	2616,41	2616,68	0,180	2648,630	2648,63	2648,90	0,180	2681,050	2681,05	2681,32	0,180	2713,670	2713,67	2713,94	0,180	2746,490	2746,49	2746,76	0,180	2779,510	2779,51	2779,78	0,180	2812,730	2812,73	2813,00	0,180	2846,150	2846,15	2846,42	0,180	2879,770	2879,77	2880,04	0,180	2913,590	2913,59	2913,86	0,180	2947,610	2947,61	2947,88	0,180	2981,830	2981,83	2982,10	0,180	3016,250	3016,25	3016,52	0,180	3050,870	3050,87	3051,14	0,180	3085,690	3085,69	3085,96	0,180	3120,710	3120,71	3120,98	0,180	3155,930	3155,93	3156,20	0,180	3191,350	3191,35	3191,62	0,180	3226,970	3226,97	3227,24	0,180	3262,890	3262,89	3263,16	0,180	3299,010	3299,01	3299,28	0,180	3335,330	3335,33	3335,60	0,180	3371,850	3371,85	3372,12	0,180	3408,570	3408,57	3408,84	0,180	3445,490	3445,49	3445,76	0,180	3482,610	3482,61	3482,88	0,180	3519,930	3519,93	3520,20	0,180	3557,450	3557,45	3557,72	0,180	3595,170	3595,17	3595,44	0,180	3633,090	3633,09	3633,36	0,180	3671,210	3671,21	3671,48	0,180	3709,530	3709,53	3709,80	0,180	3748,050	3748,05	3748,32	0,180	3786,770	3786,77	3787,04	0,180	3825,690	3825,69	3825,96	0,180	3864,910	3864,91	3865,18	0,180	3904,330	3904,33	3904,60	0,180	3943,950	3943,95	3944,22	0,180	3983,770	3983,77	3984,04	0,180	4023,890	4023,89	4024,16	0,180	4064,210	4064,21	4064,48	0,180	4104,830	4104,83	4105,10	0,180	4145,650	4145,65	4145,92	0,180	4186,770	4186,77	4187,04	0,180	4228,090	4228,09	4228,36	0,180	4269,710	4269,71	4269,98	0,180	4311,530	4311,53	4311,80	0,180	4353,550	4353,55	4353,82	0,180	4395,770	4395,77	4396,04	0,180	4438,190	4438,19	4438,46	0,180	4480,910	4480,91	4481,18	0,180	4523,930	4523,93	4524,20	0,180	4567,150	4567,15	4567,42	0,180	4610,670	4610,67	4610,94	0,180	4654,390	4654,39	4654,66	0,180	4698,310	4698,31	4698,58	0,180	4742,530	4742,53	4742,80	0,180	4786,950	4786,95	4787,22	0,180	4831,670	4831,67	4831,94	0,180	4876,690	4876,69	4876,96	0,180	4921,910	4921,91	4922,18	0,180	4967,330	4967,33	4967,60	0,180	5012,950	5012,95	5013,22	0,180	5058,770	5058,77	5059,04	0,180	5104,890	5104,89	5105,16	0,180	5151,210	5151,21	5151,48	0,180	5197,830	5197,83	5198,10	0,180	5244,650	5244,65	5244,92	0,180	5291,770	5291,77	5292,04	0,180	5339,190	5339,19	5339,46	0,180	5386,910	5386,91	5387,18	0,180	5434,930	5434,93	5435,20	0,180	5483,250	5483,25	5483,52	0,180	5531,870	5531,87	5532,14	0,180	5580,790	5580,79	5581,06	0,180	5629,910	5629,91	5630,18	0,180	5679,230	5679,23	5679,50	0,180	5728,850	5728,85	5729,12	0,180	5778,670	5778,67	5778,94	0,180	5828,690	5828,69	5828,96	0,180	5878,910	5878,91	5879,18	0,180	5929,330	5929,33	5929,60	0,180	5979,950	5979,95	5980,22	0,180	6030,770	6030,77	6031,04	0,180	6081,890	6081,89	6082,16	0,180	6133,210	6133,21	6133,48	0,180	6184,830	6184,83	6185,10	0,180	6236,650	6236,65	6236,92	0,180	6288,770	6288,77	6289,04	0,180	6341,090	6341,09	6341,36	0,180	6393,710	6393,71	6393,98	0,180	6446,530	6446,53	6446,80	0,180	6499,550	6499,55	6499,82	0,180	6552,770	6552,77	6553,04	0,180	6606,190	6606,19	6606,46	0,180	6659,910	6659,91	6660,18	0,180	6713,830	6713,83	6714,10	0,180	6767,950	6767,95	6768,22	0,180	6822,270	6822,27	6822,

Obrázek 13 návod k použití drogových testů Grugwipe¹¹⁶

NÁVOD K POUŽITÍ RYCHLÝCH DROGOVÝCH TESTŮ **DRUGWIPE**

POŽITÍ DROGY...
.....DO 1 HODINY
SLINY

.....BĚHEM
1 - 4 HODIN
POT

2. MÍRNÝM TLAKEM PROVÉST STĚR
3. STĚROVÝ PANEL VLOŽIT ZPĚT
4. NAPLNIT NÁDRŽKU VODOU K RYSCE
5. SAVÝ PROUŽEK PONOŘIT DO NÁDOBKY NA 10 - 15 VTEŘIN A VYJMOUT
6. ZA 8 - 10 MINUT SE V OKÉNKU OBJEVÍ ČERVENÉ ZABARVENÉ ČÁRY

1. ODDĚLIT STĚROVÝ PANEL

STĚROVÝ ČTVEREČEK
SAVÝ PROUŽEK

TEST. PANEL
OKÉNKO

NÁDOBKA S RYSKOU

STĚROVÝ ČTVEREČEK
NAVLHČIT VODOU

Klick! Klick!

RYSKA

15 VTEŘIN

8 - 10 MINUT

VÝSLEDKY (5) TESTU - ODEČÍST DO 10 MIN.

PLATNÝ TEST		POZITIVNÍ TEST				NEPLATNÝ TEST	
ŽÁDNÉ DROGY ČERVENÁ KONTROLNÍ ČÁRA	CANNABIS	KOKAIN	EXTÁZE AMFETAMIN	HEROIN OPIÁTY	CANNABIS KOKAIN EXTÁZE AMFET. HEROIN OPIÁTY	ŠPATNĚ PROVEDENO	

¹¹⁶Zdroj Krimi LT Sezam©. DrugWipe prezentace firmy ppf.

Příloha VI

Obrázek 14 Toxikologické vyšetření moči – screening¹¹⁷

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE, 2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA

ÚSTAV SOUDNÍHO LÉKAŘSTVÍ
 přednosta: prim. MUDr. Michal Beran, Ph.D.
 Nemocnice Na Bulovce
 Oddělení záchytu osob ovlivněných psychotropními látkami
 Ambulance žurnálního lékaře pro Policii ČR
 180 81 Praha 8, Budínova 2
 tel.: 266 084 127 fax: 266 084 007 e-mail: soudni.praha@volny.cz

---

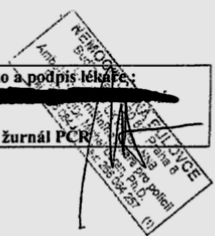
Pacient :	[REDACTED]	
Rodné číslo :		Pojišťovna :111
PČR :	520	Kód :
Základní Dg.:	F190	

Výsledek toxikologického vyšetření moči :

THC

Datum : 22.11.2014	Hodina : 14:50	Razítko a podpis lékaře: [REDACTED]
		služba žurnál PCR

¹¹⁷Zdroj vlastní.

Příloha VII

Obrázek 15Vzor Úřední záznam o kontrole řidiče na požití OPL¹¹⁸

ÚŘEDNÍ ZÁZNAM		
o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky (JNL) před anebo během jízdy		
Údaje ke kontrole		
Místo: PRAHA 4, ul. PUJMANOVÉ, čp. : 10	datum:00:00	čas:00:00
[ ] dopravní kontrola [x] dopravní nehoda [ ] jiné - jaké újezd od dopravní nehody.		
Údaje ke kontrolované osobě		
jméno a příjmení:		
datum narození		
bydliště:		
doručovací adresa:		
číslo ŘP: skupiny ŘO: vydaný:		
datová schránka:		
Podezření z užití: alkoholického nápoje [x] ano [ ] ne JNL [x] ano [ ] ne		
Vozidlo		
Druh vozidla [ ] nákladní [x] osobní r.z 000000 [ ] jiné jaké.....		
Dechová zkouška		
dechový analyzátor certifikovaný[x] ano [ ]ne typ: Drager výr. č.: ARDM - 0148		

¹¹⁸ Zdroj: vlastní.

dechový analyzátor čas:17:18 výsledek: negativní čas opakované: .....
výsledek:.....

detekční trubička výsledek: pod dělicí rysku dělicí ryska nad dělicí rysku

osoba odmítá důvod:.....

Orientační vyšetření na jinou návykovou látku

orientační vyšetření na jinou návykovou látku provedeno ano ne

typ testeru: DrugWipe 5s výsledek: pozitivní negativní

zjištěná návyková látka:

Canabis Amphetamines, Methamph. Cocaine Opiates jiná .....

Na dotaz, zda požívala alkoholický nápoj nebo jinou návykovou látku, osoba uvedla

alkohol ano ne druh, množství .....

od kdy: ..... do kdy:.....

JNL ano ne druh, množství Canabis, Pervitine

od kdy: 02.08.2015 2:00 do kdy: 02.08.2015 7:00

odmítla uvést

Chování ovládané řečnost unavené, zpomalené
 odmítavé agresivní nepřirozená veselost
 nervózní hyperaktivní zmatečné, neklidné
 apatické jiné .....

Nálada nenápadná depresivní tupá
 podrážděná euforická křičí
 vzlyká ustrašená panická
 pocít všemocnosti jiná .....

Koordinace pohybů koordinované nekoordinované - jak.....

Orientace: normální dezorientována (časově, místně ve vztahu k osobám)

Postoj: jistý / normální nejistý

Chůze: jistá / normální nejistá

Řeč: normální koktání nevýrazná překotnost mluvení upovídání

Paměť: normální narušená, jak .....

Oblečení: přiměřené nepřiměřené znečištěné

Barva kůže: normální bledá, popelavá zarudlá jiná .....

Oči: normální zarudlé jiné .....

Tělesné známky: zápach alkoholu ano ne zápach konopí ano ne
viditelné vpichy po nitrožilní aplikaci JNL ano ne

Byla provedena výzva k lékařskému vyšetření s následným odběrem biologických materiálů:

ano ne nebyla nutná

Na výzvu se podrobila lékařskému vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:

ano ne pouze lékařské vyšetření

Osoba požaduje lékařské vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:

ano ne

Zadržen řidičský průkaz:

ano ne

Uložena kauce:

ano ne

Zabráněno v jízdě:

ano ne

ve výši:..... Kč

způsob:.....

Další doplňující skutečnosti:

Kontrolu a hodnocení provedl:

hodnost, jméno a příjmení, OEČ a podpis

Přítomen:

hodnost, jméno a příjmení, OEČ a podpis

Příloha VIII

Obrázek 16 Protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření při ovlivnění návykovou látkou¹¹⁹

Protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou (NL) A) a C) VYPLNÍ ŽADATEL

Žadatel POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY odbor služby dopravní policie oddělení dopravních nehod	Poskytovatel – toxikologická laboratoř Název: NEMOCNICE NA BILLOVCE Adresa: 180 81 Praha 6, Budínova 67/2 Tel.: 268 083 491 Fax: 268 083 491 E-mail: 006 542 ODDĚLENÍ SOUDNÍHO LÉKAŘSTVÍ Toxikologická laboratoř Příml: MUDr. Michal BERAN, Ph.D. Tel: 268 083 491 (3) 656 014 IČO: 00064211	Datum:
---	---	--------

A) VYPLNÍ ŽADATEL

Jméno a příjmení vyšetřovaného: St. příslušnost: ČR	r.č.
Bydliště: Zaměstnavatel - Povolání:	
Důvod vyšetření: dopravní nehoda	Doba předmětné události:
Výsledek orientačního testu na NL provedeného PCR: Druh testu – firma / biologický materiál:	
Udává požití NL vč. alkoholu před deliktem:	☒ ano ☐ ne druh NL: amfetamin, cannabis datum: 02.08.2015 čas: 17:57
Udává požití NL vč. alkoholu po deliktu:	☐ ano ☒ ne druh NL: datum: čas:

B) VYPLNÍ LÉKAŘ PROVÁDĚJÍCÍ VYŠETŘENÍ

Lékařské vyšetření započato dne 2.8.2015 v čase 18:49						
Anamnéza: Užívá léky, jaké od kdy, dávkování, poslední dávka: <i>nic</i> Substituční program / Metadon, Subutex apod.: <i>nic</i> Od kdy užívá alkohol nebo jiné drogy, jaké, kdy naposled: <i>THC - 2.8. kolem 9-10h ráno - 1 hodina</i> Současné onemocnění: ano / ne, jaké: <i>psychiatrie - 1.8. kolem 24:00 - 50mg/m</i>						
těl. hmotnost	výška	teplota	tlak	pocení	kůže	pací dechu
<i>87</i>	<i>187</i>			<i>ne</i>	<i>ne</i>	<i>ne</i>
Vědomí:	<i>jasné</i>	otupělé	somnolence	bezvědomí	dezorientace	halucinace
Chování:	<i>zdvořilé</i>	dysforické	exaltované	neklidné	agresivní	
Náladá:	<i>normální</i>	depressivní	euforická	labilní	nepřiměřená situaci	
Řeč:	<i>normální</i>	nesouvislá	špatná artiklace		mnohomluvnost	
Zornice:	<i>střední</i>	široké	úzké	Zornice po osvětlení	střední	široké <i>(úzké)</i>
Spojivky:	<i>normální</i>		zarudlé		bledé	
Nystagmus horizontální:	Chůze:	Chůze po čáře:	Pokus prst – nos:	Romberg III:	Třes:	
Ano	<i>Jistá</i>	<i>rovinná</i>	<i>Správná</i>	<i>ne</i>	<i>Prstí</i>	
Ne ☒	<i>Kolísavá</i>	<i>Nejistě</i>	<i>Nepřesně</i>		<i>Víček</i>	
	<i>Padá</i>				<i>Rukou</i>	
	<i>Nemožná</i>					
Nález poranění, vpichů, čerstvé, starší, lizvy: <i>ne</i>						
Abstinenční příznaky: ano / ne						
Odběr krve (2x8 ml): proveden dne 2.8.2015 hod. 17 min. 45 k dezinfekci kůže byl použit: <i>ROZDRAŽKA</i> odběru krve přítomen.			Odběr moči (50 ml): proveden dne 2.8.2015 hod. 17 min. 40 odběru moči přítomen.			
Jiný odběr (například vlasy, sliny): <i>ne</i>						
Vyjádření lékaře: osoba <i>jeví / nejeví</i> podezření na užití návykové látky						
Datum a doba ukončení vyšetření:			Razítko poskytovatele: NEMOCNICE NA BILLOVCE Budínova 2, 180 81 Praha 6 USL II. LF UK Praha s HNS Ambulance žurnálního lékaře pro policii Příml. MUDr. Michal Beran, Ph.D. Tel: 268 084 127, Fax: 268 084 267 (1)			
Jmenovka a podpis lékaře: <i>MUDr. Beran</i>			POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY Krajské ředitelství policie hl. m. P.			
Tel. kontakti:						

¹¹⁹Zdroj: vlastní.

Z00003431

2. str. protokolu o lékařském a tox. vyšetření

Protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou (NL)

Jméno, příjmení	Datum narození / r.č.
	r.č.:

(požadovaná toxikologická vyšetření)

C) VYPLNÍ ŽADATEL

C1 Alkohol a ostatní těkavé látky *

☐ Ethylalkohol v krvi	☐ Ethylalkohol v moči	☐ Těkavé látky v krvi
--	--	--

*Potřebný biologický materiál: krev, moč.

C2 Orientační skupinový záchyt návykových látek*, **, ***

☒ Amfetaminy <small>Pervizin, Exizex aj.</small>	☒ Kanabinoidy <small>maribuzna, balit aj.</small>	☐ Opláty <small>heroin, morfin aj.</small>	☐ Kokain	☐ Benzodiazepiny <small>Diazepam, Lexaurin, Neurul aj.</small>
---	--	--	---------------------------------	--

* Potřebný biologický materiál: moč.

** Výsledky imunochemického záchytu mají význam pouze orientační a pozitivní nálezy by měl být potvrzen specifickou metodou

*** Jiná vyšetření jsou provedena PO DOHODĚ S TOXIKOLOGICKOU LABORATORÍ!

C3 Poznámky a upřesňující údaje žadatele

--

D) VYPLNÍ VYŠETŘUJÍCÍ POSKYTOVATEL – TOXIKOLOGICKÁ LABORATOŘ

Datum doručení vzorků: 3. 8. 2015	Vzorky převzal (jméno/podpis): <i>J. Beran</i>	Poznámky:
Převzaté vzorky, druh, množství: <i>J. Beran</i>		

Výsledky toxikologického vyšetření:

Imunochemické vyšetření (semikvantita) v...

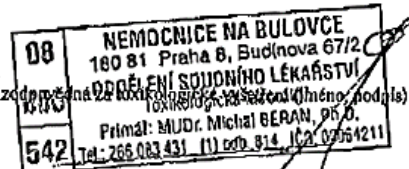
skupina OPL	sérum
amfetaminy	negativní
kanabinoidy	330 ng/ml
kokain	neprovedeno
oplaty	neprovedeno
benzodiazepiny	neprovedeno

Datum:

Razítko pracoviště:

Osoba zodpovědná za vyšetření (jméno/podpis):

vyšetření č. T-1381
3. srpen 2015

Příloha IX

Obrázek 18 Znalecký posudek TOXI¹²⁰

znalec z oboru zdravotnictví odvětví toxikologie
u Městského soudu v Praze

Praha

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie hl.m. Prahy
Odbor služby dopravní policie
oddělení dopravních nehod
140 21 PRAHA 4, Kongresová 2

Znalecký posudek z toxikologie

vypracovaný na základě opatření Policie České republiky ze dne 02.08.2015 podle § 105 odst.1 tr.řádu a podle §274 odst.1,2a) trestního zákoníku pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky řidiče:

Otázky položené znalci

1. Stanovení hladiny OPL v séru řidiče [redacted], nar. 9.2.1980 v době odběru. Jmenovaný se podrobil lékařskému vyšetření a odběru moči dne 2.8.2015 v 18:40 hodin a odběru vzorku krve dne 2.8.2015 v 18:45 hodin.
2. Další poznatky a zjištění znalce.

Výpis z poskytnuté dokumentace

- *dopravní nehoda dne .....*
- *orientační zkouška na OPL – pozitivní výsledek na amfetaminy a kanabinoidy,*
- *odběr krve proveden ve Fakultní nemocnici Na Bulovce dne 02.08.2015 v 18:45 hod.,*
- *odběr moče proveden tamtéž dne 02.08.2015 v 18:40 hod.,*
- *odběr krve byl proveden 2 hodiny po dopravní nehodě,*
- *do protokolu o lékařském a toxikologickém vyšetření řidič uvedl užití THC – 02.08.2015 kolem 9 – 10 hod. ranní (kouření) a pervitin dne 01.08.2015 kolem 24:00 hod (šňupání)*

¹²⁰ Zdroj vlastní

Nález

K chemicko-toxikologickému vyšetření byla dodána krev a moč *Lukáše Novobilského*. Na základě vašeho požadavku bylo provedeno toxikologické vyšetření výše uvedeného materiálu.

1. *Imunochemické vyšetření séra*

Sérum bylo orientačně imunochemicky vyšetřeno na pracovišti Ústavu soudního lékařství nemocnice Na Bulovce *s pozitivním výsledkem na přítomnost kanabinoidů (marihuana)*.

2. *Vyšetření krve metodou GC/MS se zaměřením na cannabinoidy*

◊ 1 ml séra byly přidány vnitřní standardy. Poté byla provedena extrakce liquid-liquid.

Extrakt byl odpařen do sucha proudem dusíku. Odparek byl derivatizován MSTFA a 1 µl akto získaného roztoku byl nadávkován do plynového chromatografu s hmotnostním detektorem TRACE GC Ultra DSQ¹ (GC/MS).

Stejně byly zpracovány kalibrátory (spikovaná plazma), negativní vzorky a kontrolní vzorky. Kvantifikace byla provedena v modu SIM pro hmotnostní fragmenty 303, 315, 371, 386, 374 a 371, 374, 459, 474.

3. *Vyšetření krve metodou GC/MS se zaměřením na metabolity THC*

◊ 1 ml séra byl přidán vnitřní standard, vzorek byl okyselen kyselinou chlorovodíkovou. Poté byla provedena extrakce, extrakt byl stočen a odpařen proudem dusíku. Odparek byl derivatizován MSTFA a 1 µl takto získaného roztoku byl nadávkován do plynového chromatografu s hmotnostním detektorem TRACE GC Ultra DSQ (GC/MS).

Stejně byly zpracovány i kalibrátory (spikovaná plazma), negativní a pozitivní vzorek. Kvantifikace byla provedena v modu FS/SIM pro hmotnostní fragmenty 371, 473, 488 a 374.

4. *Vyhodnocení vzorku krve*

Na chromatogramu séra byly nalezeny Δ^9 -THC (Δ^9 -tetrahydrocannabinol), 11-hydroxy- Δ^9 -THC a tetrahydrokanabinolová kyselina THC-COOH (11-nor- Δ^9 -THC-9-carboxylová kyselina).

Hmotnostní spektra a retenční časy byly shodné s hmotnostním spektrem a retenčním časem standardů.

5. *Kvantitativní stanovení nalezených látek v krvi*

V séru bylo stanoveno 6 ng/ml Δ^9 -tetrahydrocannabinolu (Δ^9 -THC – účinná látka), 3 ng/ml 11-hydroxy- Δ^9 -THC (aktivní metabolit THC) a 106 ng/ml tetrahydrokanabinolové kyseliny THC-COOH (neaktivní metabolit THC).

š.vyš.530/513/2015)

Podmínky GC/MS analýzy: kolona SLB-5MS 15m/0,25mm/0,25µm, splitless 30s, teplota nástřikového rotoru 250°C, teplotní program chromatografické pece: počáteční teplota 70°C po dobu jedné minuty, 0°C/min do 170°C, 30°C/min do 300, 300°C po dobu 15 minut, teplota převodníku 250°C, sledované ionty *m/z* 40-530.

Závěr posudku:

1. Stanovení omamných a psychotropních látek (OPL) v krvi

Imunochemickým vyšetřením séra byla prokázána přítomnost látek ze skupiny kanabinoidů. Průkaz konkrétních látek byl proveden metodou GC/MS a stejnou metodou bylo stanoveno množství účinné látky, aktivních a neaktivních metabolitů.

Metodou plynové chromatografie s hmotnostní spektrometrií (GC/MS) byly v séru prokázány:

- Δ^9 -THC (tetrahydrocannabinol) – účinná látka
- 11-hydroxy- Δ^9 -THC - aktivní metabolit
- tetrahydrokanabinolová kyselina (THC-COOH) – neaktivní metabolit

Kvantitativní stanovení nalezených látek v krvi v době odběru

Biologický materiál	nalezená látka	hodnocení
sérum	6 ng/ml Δ^9 -THC	psychoaktivní látka
	3 ng/ml 11-hydroxy- Δ^9 -THC	psychoaktivní látka
	106 ng/ml THC-COOH tetrahydrokanabinolové kyseliny	neaktivní metabolit

2. Ovlivnění v době řízení

Po aplikaci marihuany dochází k výrazně negativnímu ovlivnění řídičských schopností. Stanovená hladina 6 ng/ml Δ^9 -THC a 3 ng/ml 11-hydroxy- Δ^9 -THC v séru odpovídá stavu, při němž z obecného hlediska dochází ke zhoršení až k vyloučení schopnosti bezpečně ovládat řízení motorového vozidla.

Vliv nalezeneých látek na chování a řidičské schopnosti

THC - Marihuana

Průkaz účinné látky Δ^9 -THC v krvi a aktivního metabolitu 11-hydroxy- Δ^9 -THC v krvi prokazuje ovlivnění touto látkou v době odběru.

Účinnou látku Δ^9 -THC a 11-hydroxy- Δ^9 -THC lze v krvi prokázat přibližně po dobu několika hodin.

Termín marihuana je spojován se všemi použitelnými částmi rostliny Cannabis sativa (konopí seté) nebo Cannabis indica (konopí indické). Výrobky z konopí se nejčastěji kouří. Dým z marihuany má zvláštní rostlinnou vůni, kterou je cítit ve vlasech a oděvu uživatele. Účinnou látkou je směs cannabinoidů (Δ^9 -tetrahydrocannabinol, cannabinal, cannabindiol a další).

Okamžitě po vykouření marihuany nastává centrálně tlumivý účinek s poruchami motoriky a výslovnosti, dochází k celkovému zpomalení, oči jsou lesklé a zarudlé. Vzápětí dochází k přechodu na nevázanou náladu s projevy euforie, veselosti, potlačením kritičnosti a přeceněním schopnosti pohybu. Tento stav je označován jako „getting high“. Pod vlivem drogy bývá oslabena krátkodobá paměť.

Při řízení motorových vozidel dochází k poruše koncentrace a pozornosti, prodloužení reakčního času, řidič mění rychlost jízdy, odchyluje se od přímého směru, špatně vnímá červenou barvu signálních světel, špatně reaguje na chování řidiče jedoucího před vozidlem, neadekvátně reaguje na vjemy z okraje zorného pole.

Zákon č.167/1998 o návykových látkách řadí konopí mezi „Omamné látky zařazené do seznamu IV podle Jednotné úmluvy o omamných látkách“.

Znalecká doložka

Znalecký posudek jsem podala jako znalec jmenovaný rozhodnutím Městského soudu v Praze ze dne 13.8.1990 pro základní obor zdravotnictví odvětví toxikologie.
Znalecký úkon je zapsán pod pořadovým číslem ..... znaleckého deníku.
Znalečné a náhradu nákladů účtuji podle přiloženého vyúčtování.

Obrázek 20 Ohrožení pod vlivem NL rok 2014¹²²

§ 274 - Ohrožení pod vlivem návykové látky

Zákon č.40/2009 Sb.

		Praha	SK	JČ	ZČ	SV	VČ	JM	SM	ČR
Počet tr. činů celkem	Celkem	1696	1834	837	1278	1333	1157	2457	2440	12850
	z toho: vlivem alkoholu	1107	764	438	686	483	522	1452	1859	7311
Odkouzaní osoby	Celkem	1257	1473	782	1180	1244	1110	2343	2280	11851
	z toho: vlivem návykové látky	355	39	72	145	52	17	318	485	1556
	z toho: nechtěvně oznámen soudem	2	51	2	12	13	28	32	104	244
	z toho: žany	159	150	77	120	101	106	206	190	1109
	z toho: mladší	1	2	1	0	2	4	5	6	21
	z toho: věk: 15 - 17	1	2	1	0	2	4	5	6	21
	z toho: 18 - 19	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	z toho: 20 - 24	34	50	45	33	53	43	94	52	444
	z toho: 25 - 29	213	215	143	230	223	178	446	450	2096
	z toho: 30 - 39	231	201	130	206	198	164	387	342	1859
	z toho: 40 - 49	442	434	186	310	330	310	627	602	3241
	z toho: 50 a více	207	337	158	236	239	240	449	449	2314
Hlavní sankce	Odměti svobody nepodmíněně	26	21	22	27	28	29	57	60	270
	v tom: trestní opatření odměti svobody	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v tom: do 1 roku	18	12	6	21	12	19	36	51	174
	od 1 do 5 let	8	8	16	5	16	9	21	9	52
	od 5 do 15 let	0	1	0	1	0	1	1	0	4
	od 15 do 25 let	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	období	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Odměti svobody podmíněně odložení	1170	1190	575	1013	956	821	1578	1687	8569
	v tom: trestní opatření odměti svobody podmíněně	0	2	0	0	1	1	2	5	11
	Domácí vězení	0	1	1	3	2	1	1	7	16
	v tom: trestní opatření domácího vězení	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Obecní prospěšná práce	27	57	66	67	62	73	143	152	667
v tom: trestní opatření obecní prospěšné práce	1	0	1	0	0	1	2	0	5	
Zákaz činnosti	15	55	12	7	39	27	15	19	189	
v tom: trestní opatření zákaz činnosti	0	0	0	0	1	1	0	1	3	
Peněžitý trest/opatření	12	149	106	41	136	156	546	351	1406	
v tom: peněžitá opatření	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Trest/ trestní opatření uložené a hlavní sankci a hlavní sankci	Trest/trestní opatření uložené ve spojení s jiným trestem a hlavní sankci - celkem	1207	1412	756	1143	1191	1090	2297	2266	11361
	v tom: zákaz činnosti	1195	1400	754	1136	1180	1066	2271	2246	11247
	peněžitý trest	14	29	17	152	34	49	302	43	640
	jiný trest/opatření	8	8	10	7	5	6	18	12	74
Upuštěno od potrestání		3	2	0	2	2	0	1	4	14
Ochranná opatření	Celkový počet uložených	0	6	1	3	1	9	1	6	27
	v tom: protialkoholní	0	6	1	0	1	6	0	2	16
	proti toxicomaničké	0	0	0	1	0	2	1	4	8
	neurologická	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	patologická hráčství	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	období léčeni	0	0	0	2	0	1	0	0	3
	zabírní věd nebo jiné majetkové hodnoty	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	zabírní náhradní hodnoty	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	zabírní spás a zařízení	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	zabezpečovací delence	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ochranná výchova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Způsob vyřízení	Zproštěno	6	3	4	4	3	1	9	3	33
	Zastaveno	20	4	3	3	15	3	11	12	71
	z toho: smrtelně	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	Postupeno	19	30	10	12	10	8	22	21	132

¹²² Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti. <http://cslav.justice.cz/InfoData/statisticke-rocenky.html>.